

Egzistencialistinės nuotrupos

DR. PR. GAIDAMAVICIUS, Kanada

FILOSOFINĖ MADA

Mada nėra vien skrybėlačių ir salionų privilegija. Jos gaudosi ne tik dailioji lytis, bet ir mintytojai, ir rašytojai, ir kalbėtojai. Ne tik praktikos žmonės yra neatiskiriami nuo publikos, bet ir filosofai nėra nuo jos atsięję. Jų mintys — kaip pinigai, kuris nuo universiteto katedros persimeta gatvėn. Graikų senovė (V š.) sofistai patys maišėsi gatvėn. Jie keliaudavo iš vienos vietovės kiton iš anksto paruošdami savo atėjimą; kai pasirodydavo Gorgias ar Protagoras, juos apspindavo jaunimas. Kai XIII š. šv. Tomas Akvinielis pradėjo savo paskaitas Paryžiaus un-te, studentai plūste plūdo jo klausytis. Kanto veiklas „Grynojo proto kritika“ (XVIII š.) pradžioje buvo beveik nežinomas, bet kai keli komentatoriai atrado jame minties turtus, tapo mados dalyku: Berlyno salionai gyvai domėjosi jo idėjomis. Šio šimtmečio pradžioje garsėjo Bergsonas. Didžiausia salė College de France, kur jisai skaitė savo paskaitas, būdavo perpildyta. Daugelis ateidavo salėn kelias valandas, prieš paskaitų pradžią užimti sau ir kitiems vietas. Pasakojama, du amerikiečiai atvykę Paryžių specialiai pasiklausyti Bergsono. Kadangi tad buvo rugpjūčio mėn., jiedu guodėsi pamatę bent palatpą, kur kiti klausėsi garsiojo filosofo. S. Freudo teorijos, kad ir mažiau pasisekimo turėjo, užplūdo literatūrą ir net filmus.

NAUJAUSIA MADA

Idėjinė dabarties naujovė yra neabejotinai egzistencializmas. Jisai spėjo pasklisti visuose kultūringuose kraštuose. Net japonai, kiniečiai, indai per savo studentus Europoje yra susipažinę su jo idėjomis, ypač japonai. Vakarų Europa ir jos kultūros žmonės tebediskutuoja egzistencialistines idėjas. Pavartę filosofinius žurnalus, išeinančius tiek Europoj, tiek Amerikoj randi beveik kiekvienam nr. straipsnių bei recenzijų apie egzistencializmą. Daugybė rašytojų gyvena jo idėjomis ir jas yra paskleidę plačiojoje publikoj. Antai J. P. Sartre yra parašęs ne tik filosofinių raštų, bet ir romanų, dramų, kur jo idėjos rodytė parodomos publikai. A. Camus yra pagrašęs romanistas, publikos mėgiamas, mokas talentingai skleisti egzist. idėjas. G. Marcel, kad ir labai skirtingas nuo pastarųjų, eina visuomenės apysakomis, dramomis, paskaitomis. Jis yra kalbėjęs J. A. V. publikai (studentams), jis yra apvažiavęs P. Ameriką su paskaitomis visur sukeldamas daug susidomėjimo egzistencializmu. Paryžiuje atsiranda netgi jo fanatikų: vienas rašytojas persirengęs domininkono abitu atėjo Notre Dame katedron pamaldų metu, užlipo į sakyklą ir sušuko: „Nėra Dievo!“ Vėliau paaikškėjo, kad tai fanatikio darbas, kurį jisai pats apgalestininkų — egzistencialistų yra vo.

M. HEIDEGGERIS

Vienas ryškiausių naujovi-filosofijos profesorius Freiburge i Br. Jis buvo ir dar tebėra madoj. Tai Husserlio mokiny, 1933 m. perėmęs un-to rektoriaus pareigas, įvedęs hitlerinį pasisveikinimą un-te. Vėliau nusivylė hitlerizmu ir nuo jo nutolo... Kurį laiką (prieš 1933 m.) dėstė filosofiją ir būsimiems teologijos studentams.

Kartą pareiškė. Teol. fakulteto dekanui E. Krebs, kad teologijos studentai jo paskaitose neberas to, ko jieško. Tai ir buvo tas lūžis filosofo galvosenoj, įvykęs po 1914 m. D. karo, kuriame dalyvavo kaip kareivis. Prof. E. Krebs pasakojimu, Heideggeris dar dažnai buvo davęs Beurone, benediktinų nušaliame vienuolyne, kurio koplyčioj prarymodavęs išstius pusvalandžius. Lūžis buvo neatšaukiamas, ir iki šios dienos Heideggeris tebeina savais keliais.

Kaip ten bebūtų, jo pasisekimas un-te nepaprastas. I jo paskaitas didžiojoje auditorijoje būdavo susirenka gausybė klausytojų vokiečių ir neviečių. Net laikurie žymūs un-to profesorai sėdavo i pirmąsias vietas pasiklausyti Freiburgo garsenybės. Daugumas ateidavo iš smalsumo pamatyti ir išgirsti Heideggerio; didžioji dalis jo visai nesuprasdavo. Ta aplinkybė — jo nesuprantamumas — klausytojams imponuodavo, nes tai, esą, gilumo ženklas. Savo paskaitose filosofas nevingdavo paleisti kartas nuo karto špilkų K. Eklezijos adresu, juoba kad ir Freiburgo arkiv. K. Groeberis savo pamokluose katedroje padarydavo egzistencialistinių užuominų. Abudu buvo kilę iš Schwarzwald ir kurį laiką kartu mokslą ėję. Ideologiniame fronte betgi radikaliai skyrėsi.

IŠ KUR TAS PASISEKIMAS?

Pirmiausia, egzistencializmas yra naujovė. Tradicinė filosofija, idealizmas, empirizmas, racionalizmas plačiosios visuomenės akys kaip nusidėvėję. Lauktas atsakymas i gyvybinius žmogaus būties klausimus neatėjo. Nepatenkintas žmogus metėsi naujon linkmėn, tikėdamasis čia atrasti galutinį atsakymą, juoba kad naujoji linkmė kilo gaivališkai versdama šalin senąsias sistemas. Antra, egzistencializmas pasirodė atitinkąs laiko dvasią: modernusis žmogus, pergyvenęs ne vieną krizę, pajuto savosios būties gily sukrėtimą, kuris paliko bausgią tuštumą. Egzistencializmas, analizuodamas žmogaus būtį, pataikė išreikšti visu svoriu dabarties žmogų. Tuo kiekvienas mąstantis žavisi, nes jaučia, kad pačios giliausios būties gijos lieka sujungtos.

Trečia, egzistencializmas turi pasisekimą, nes tapo literatūros ir teatro išpopuliarintas ir perkeltas ne tik i uždarus salionus, bet ir gatvę.

Ketvirta, egzistencializmas sugebėjo reaguoti i tas tradicinių filosofinių srovių spragas, kurių pastarosios nemokėjo užkaišioti.

Čia glūdi, didžiausia dalimi, egzistencializmo pasisekimas, kuris anaipol nėra grynosios tiesos liudininkas. Egzistencializme, kaip ir kitose srovėse, yra tikrų deimantų, ir tai naujų, originalių, — bet jie sumišę su atmatomis.

KAS JIS?

Ikišiol nėra pavykę tiksliai atsakyti: kas gi yra tas egzistencializmas. Jis dar, palyginti, toks neišrūgęs, dar toks savęs jieškantis, kad nėra įmanoma jo tiksliai aptarti. Neseniai buvo suvažiavę i Paryžiaus Sorbonn'ą žymūs prancūzų ir vokiečių egzistencialistai (pačių žymiausių nebuvo). Jean Wahl iškėlė klausimą: ar yra vieninga egzistencialinė filosofija, ar šis vardas tėra laikomas savitu, skirtingų filosofijų kolektyvu? Vieni teigė, kiti neigė. Iš to ma-

bai įvairus pačiuose savo pagrinduose.

Plačiąja prasme, egzistencialinė filosofija vadinama ta, kuri siekia vien natūralinio proto galia nuvesti bei suprasti žmogaus ir apskritai viso kosmoso egzistenciją. Šia prasme egzistencialistas buvo ir šv. Tomas Akvinielis ir visa eilė mintytojų. Egzistencialinės doktrinos randaime apskiai Sen. ir N. Testamente, šv. Augustino raštuose ir t. t.

Siaurąja prasme, egzistencializmas yra filosofija, siekianti nuvesti bei suprasti žmogaus egzistenciją, kaip laisvo bei sąmoningo padaro. Tai filosofija, kuri bando telktis beveik išimtinai konkrečiame žmoguje, jo subjektyviame pasauly, smelkdamasi jin analiziniu — aprašomuoju būdu. Apie šio tipo egzistencializmą šiandien daugiausia yra ir kalbama. Pati egzistencialinė filosofijoje anaipol nėra naujovė, tik priėjimas prie jos bei požiūris, yra naujas. Vargiai rasime egzistencializmo idėjų, kurios nebūtų buvę paliestos praeityje pvz. Pascalio, tačiau priėjime matyti esminis savitumas.

Dabarties egzistencializmas, visu svoriu palinkęs i žmogaus konkrečią egzistenciją, kad ir norėdamas, nepajėgia praeiti tytomis pro didžiąsias problemas. Jų didžiausioji — Dievas. Tai Uola, i kurią sudužo ne viena sistema. I tą pačią Uolą atsitrenkia ir egzistencializmas. Jieškantieji savo egzistencijos prasmės neišvengiamai klausia: kas gi yra mūsų būties pagrindas? Ties šia Uola egzistencializmas skyla i dvi stovyklas: kairiąją ir dešiniąją. Pirmoji aiškiai pasisako už absurdingą bei uždara egzistenciją, antroji — už santykį su Dievu. Pirmoji linkmė dabar linkstama vadinti uždara, antroji — atvira, arba — pirmoji ateistinė ir antroji teistinė, netgi krikščioniška. Šiam skirtumui atžymėti kartais vartojamas žodis egzistencialistinė filosofija (uždaroji, ateistinė) ir egzistencialinė (atviroji, teistinė).

Uždarosios linkmės ryškiau-

Vienas grįžimas

ALOYZAS BARONAS

Tu vaikiojies ir negali suprasti,
Velniai ar moterys apsidė tavo sielą...
O eina ji iš tolimo mažyčio krašto,
Graudžiai raudodama per vasaros nužertą pievą,

Ligi tavęs, kad tavo liūdėsį užlietu
Kaip degantį ugniakurą bespalvėm asarom
Ir savo raudančias rankas uždėtu
Tau ant pečių tą šuniško graudumo vakarą,

Ištardama: „Žiūrėk — pavasaris i augstą liepą kopia,
Ir supas didelė šviesių beržų daina.
Ir tu dainuok pavasarį be krašto širdžiai sopant,

Ir tu dainuok — štai kvintanti padangė svetima —
Užmiršdamas, kad kažin kur stirnelė bėga kopom,
Kad kažin kur giliai svirties girgždėjimas atėjo tyluma“.

sieji atstovai yra: M. Heidegger ir J. P. Sartre, atvirosios linkmės: Kierkegaard, K. Jaspers, G. Marcel.

PASMERKTAS EGZISTENCIALIZMAS

Iš minėtų apmatų matyti, kad egzistencializmo madingumas nėra vien paprastas, paviršutinis gaudymasis. Šalia madingumo yra mintijanti rimtis, kuri savo problemų svoriu belidžiasi ne tik i paskirų smalsuolių duris, bet ir i visuotinės Eklezijos vartus. Reikia neužmiršti, kad egzistencializmo pradninkas yra Kierkegaard, giliai pamaldūs protestantas. Egzistencialinis sąjūdis savo gėlmėje buvo religinis, tik vėlesnė plėtotė išskyrė religines idėjas, supasaulino, nureligino. Nenuostabu tad, kad K. Eklezija rodo tyti, kad egzistencializmas laisvėnka i egzistencializmas. Jieškantieji savo egzistencijos prasmės neišvengiamai klausia: kas gi yra mūsų būties pagrindas? Ties šia Uola egzistencializmas skyla i dvi stovyklas: kairiąją ir dešiniąją. Pirmoji aiškiai pasisako už absurdingą bei uždara egzistenciją, antroji — už santykį su Dievu. Pirmoji linkmė dabar linkstama vadinti uždara, antroji — atvira, arba — pirmoji ateistinė ir antroji teistinė, netgi krikščioniška. Šiam skirtumui atžymėti kartais vartojamas žodis egzistencialistinė filosofija (uždaroji, ateistinė) ir egzistencialinė (atviroji, teistinė).

T. VALIUS

Iliustracija H. Nagio knygos „Saulės laikrodžiai“

Išsigelbėjusieji

KULTŪRINĖ KRONIKA

J. Augustaitytės-Vaičiūnienės nauja eilėraščių knyga „Žvaigždėtos naktys“ turi 126 puslapius, padalinta i skyrius Žvaigždėtos naktys, Siluetai, Žingsniai, Susimąstymai. Poetė pamėgusi patriotines, religines temas, apdainuoja tėvynės gamtą ir savus pergyvenimus. Autorė ne tik žiūrėjo formas, bet stengėsi įnešti mintį, gyvenimo filosofiją. Treptiniais bus prasmingas jos eilėraščių „Imigrantui“, kurį poetė užbaigia žodžiais: „Tegu tu viską čia turėsi, / Aukštiniai popieriais visi takai apkris, / Ieškodamas prasmės prabėgusių dienų pavėsy / Tu pasigesi žiupsnio žemių iš laukų tėvynės tau užbert akis.“

Autorės kuklumą ir metafizinius nusiteikimus pavaizduoja posmelis iš „Mano žemės“. „Aš tą žemę visą iškeliauti noriu / Jos kelių pilkėja dulkele, / O pas Vardo Didžiojo altorių / Pražydėt kuklia laukų gėlė. Eilėraščių rinkinį puošia dail. VI. Vijeikio iliustracijos. Kažkodėl jo piešti viršelio siluetai daugiau primena oriento minaretus, kaip lietuviškuosius bokštus.

Vyt. Kastytis

Neseniai iš spaudos išėjo jo veikalas „Kolektyvinė prausykla“

Jauna rašytoja Danutė Vela-vičiūtė-Glotkienė, sukūrusi šeimą, susilaukė antrosios dukrės ir apsigyveno su vyru nuosavame ūkyje, netoli Bogotos, Kolumbijoje. Abu dirba išsijuo se. Stato naujus gyvenamus namus, ima nuo lauko pirmąjį derlių, augina gyvulius, paukščius ir kita. Tarp daugybės darbų ir pareigų mažai beatlieka laiko rašymui. Rašytojos tėveliai, p. Valavičiai gyvena kitame departamente, kur p. Valavičius dirba cukraus fabriko vaistinėje, kaip farmacininkas.

Dailininkas Kulvietis, žinomas tremtyje lietuviškų kryželių dirbėjas, išemigravęs i Kolumbiją ir apsigyvenęs Bogotoje, turėjo keletą savo darbų parodų, kur pasižymėjo savo gražiais peizažais (Kolumbijos vaizdais), kurių daug parodė. Dabar senatvėje susilaukė sūnaus ir su šeima išsikėlė gyventi i kaimą.

Muzikas Izidorius Vasyliūnas dirba vienoje Kolumbijos konservatorijoje. Yra labai vertinamas, kaip prityręs profesorius ir nuoširdus veikėjas muzikos srityj, — organizuodamas koncertus, ruošdamas specialius koncertus vaikams, konkursinius koncertėlius savo mokinų ir t. t.

Prof. J. Eretas darbuojasi Šveicarijoje; atsiuntė „Draugo“ redaktoriui laišką dėkodamas už gautas lietuviškas knygas.

Prof. A. Gylis gyvena Ogdensburge, N. Y., dirba savo specialybėje — valstybinėje psichiatriinėje ligoninėje, jaučiasi gerai. Jo žmona, Marija Endziulaitytė-Gylienė, antras mėnuo serga. Jų sūnūs visi trys studijuoja Chicagoje. Jauniau-sias — Julius, pasižymi sporte, yra laimėjęs keletą aukso medalių. Jam pasiūlyta stipendija i Notre Dame universitetą ir kartu jis kviečiamas i tą garsią futbolio komandą.

Jurgis Navikevičius, MIC, giliai istorijos studijas Gregoriano universitete Romoje; jo graži pažanga moksle ypač džiugina jo motiną — rašytoją Mariją Aukštaitę-Navikevičienę.

Chicago dailininkai — amerikiečiai nupirka dail. R. Viesulo dvi litografijas, išstatytas Newman Brown galerijoje. Litografiją „Benamiai“ įsigijo dail. W. Woolway, o „Nature Morte“ — dail. W. Bell.

Česlovas Grincevičius paruošė spaudai novelių rinkinį „Vidurnakčio vargonai; neįtikėtinos istorijos“. Rinkiny bus 12 novelių.

Vladas Būtėnas planuoja šį rudenį rankraščio teisėmis išleisti eilėraščių rinkinį.

Adolfas Markelis baigia ruošti spaudai humoristinių apysakėlių rinkinį, vardu „Niekadėjai“.

Ben. Babrauskas daug laiko pašvencina ruošdamas spaudai, išlygindamas kalbą įvairių naujų kūrinių.

Solistė Prudencija Bičkienė po sunkios operacijos pasveiko ir pradeda rodytis scenoje.

P. Gaučib paruoštas Pietų Amerikos novelių rinkinys jau atiduotas spaudai.

Antanas Kleiva, MIC, Romoje, Angelicum universitete gavo licencijato laipsnį ir rudenį tęs toliau asketikos studijas.

„Lietuvių literatūros istorijos konspektas“

„Lietuvių literatūros institutas atidavė spaudai „Lietuvių literatūros istorijos konspektą“ I dalį. Šioje dalyje pateikiama feodalizmo epochos lietuvių literatūros istorija. Be to, konspekte atskirai nagrinėjama veikla žymesniųjų to laikotarpio rašytojų: K. Donelaičio, D. Poškos, A. Strazdo, A. Baranauko.

„Antroji šio konspekto dalis, apimanti kapitalizmą laikotarpio ir lietuvių tarybinę literatūrą, baigiama ruošti ir netrukus bus atiduota spaudai; — rašo bolševikiška „Tiesa“.

Literatūros ir meno dekada

„Lietuvoje prasidėjo pasirėngimai lietuvių literatūros ir meno dekadai, kuri įvyks Maskvoje šiais metais.

Respublikinė grožinės literatūros leidykla dekadai išleis rusų kalba stambiausius pastarojo laikotarpio lietuvių literatūros kūrinius, jų tarpe: A. Gudaičio-Guzevičiaus romaną „Bro liai“ („Kalvio Ignoto teisybės“ romano tęsinys), A. Vienuolio-Zukausko romaną „Puodžiūnkiemis“ (senojo lietuviško kaimo lemtis), V. Valsiūnienės poemą „Veronika“ ir kitus, — rašo „Literaturnaja Gazeta“.

LELIJA, RŪTA IR MIRTA

Iš mūsų dainų simbolikos

Dr. JONAS BALYS

Ten vaikščiojo mergužėlė,
Balta graži lelijėlė,
Lelija, lelija.

Liaudies daina

Senosiose mūsų dainose nuolat randame mergaitę lyginamą su baltąja lelija. Jeigu berniui kuri mergaitė labai patinka ir jis nori jai ką nors malonaus pasakyti, tai jis nieko geresnio nesugalvoja, kaip tik užkalbinti ją šiais žodžiais: "Mergelė mano, jaunoji mano, baltoji lelijėlė..." Mergelė irgi nelieka nemandagi, ji taipgi gražiai atsako: "Berneli mano, jaunasis mano, baltasis dobilėli..." Taip kreipiasi į kits kitą jauni besimylį žmonės mūsų dainose.

Epitetas "baltas" dainose reiškia geras, padorus, nes baltą spalvą yra gerumo, skaisnumo, beveik šventumo simbolis. Mums šiuo atveju įdomiau yra pastebėti, kad bernelis yra sutapdinamas su dobilu, o mergelė su lelija. Jeigu dainoje paminimas dobilas, mums tuo jau aišku, kad reikalinga sukasi apie bernelį; jeigu paminėta lelija, tai įveskome mergelės. Šios gėlės ir bernelį, ir mergelę vaizduoja pačia gerąja prasme: čia ir jaunatvė, ir grožis, ir nekaltumas. Taip yra pačiose seniausiose ir gražiausiose mūsų tautos dainose.

Kas ankstybesnis dainų simbolikoj

Visoje eilėje kitų dainų, kurių forma ir turinys rodo jau vėlyvąsias kilmę, mergelė lyginama su rūta. Kas dabar ankstybesnis mūsų dainų simbolikoj: lelija ar rūta, kaip mergystės ir nekaltybės simbolis? Tenka atiduoti pirmenybę lelijai, kuri dabar dažnai vadinama ir tulpės vardu. Kodėl? Ne tik tautosaka tai patvirtina, bet taip pat archeologija ir liaudies menas. Lelijos ornamentą randame moterų krūtines papuošaluose, kuriuos archeologai priskiria pirmiesiems amžiams po Kr., o rūtos motyvo archeologinėse iškaskose visais laikais nerandame. Lelija yra labai mėgstamas papuošalas kaimo audiniuose, ypač suvalkiečiuose. Dažniausiai lelijos išaudžiamos žiurstuose, o žiurstas kaip tik yra būdingas moteriškas drabužis. Kai kada tos lelijos žiurste taip sudėstomos, kad labai jau aiškiai tai moteriškumą pabrėžia. Tuo tarpu rūtos kaip papuošalo kaimo audiniuose nėra. Ją randame tik naujesnės kilmės baltuose išsiuvinėjimuose adatos pagalba, paprastai skarelėse ar galvorašiuose.

Iš kur atkeliavo rūta

Iš kur gi atsirado ta rūta, kuri šių dienų dainose ir papročiuose gana paplitusi? Rūta yra ne šiaurės kraštų augalas. Jos tėviškė yra pietų Europa, Viduržemio pajūrys. Jau senovės graikų ir romėnų ji buvo vartojama kaip vaistažolė. Paprastai tie augalai, kurie aštriai kvėpia ir turi eterinių aliejų, jau seniai atkreipė žmonių dėmesį ir ne be pagrindo buvo jiems priskiriama gydomoji galia.

Rūtos vardas lotyniškas. Ji buvo daržininkystėje užsiimančių vienuolių auginama daržuose, kaip vaistažolė. Dėl jos žaizdų ar dėl kitų priežasčių, katalikų dvasininkai ją padarė nekaltybės simboliu. Visi daviniai kalba už tai, kad rūta atėjo į Lietuvą kartu su krikščionyste, per vienuolius daržininkus ir bažnyčias. Tenka abejoti, ar rūta buvo Lietuvoje žinoma seniau, negu kokie trys šimtai

metų. Ir ji atėjo į Lietuvą iš Lenkijos.

Pati naujausia mergystės gėlė yra mirta. Ji pas mus atėjo iš vokiečių ir, palyginti, labai neseniai. Ji pradėjo įsigalėti tik prieš kokių 50 metų, išstumdama rūtą, pirmąsias vakarietėse krašto dalyje, vokiečių kaimynystėje.

Lelija ir saulutė

Tad palikime mirtą ir rūtą, grįžkime prie senosios lietuviškos lelijos. Gal kas pasakys, kad ir lelija nėra labai originalus dalykas. Jau viduramžių riteriams ji buvo dorybės ir skaistumo simbolis. Mes nežinome, iš kur lietuviai paėmė leliją: ar ją atsinešė iš savo senosios tėvynės, ar gavę iš Vakarų Europos. Tačiau kiekvienam atveju ji yra apie pusantro tūkstančio metų senesnė mūsų tautoje, negu rūta. Dekoratyviu atžvilgiu ji yra daug dėkingesnis motyvas, negu rūta. Nepriklausomai Lietuvoje ji buvo vėl pradėdanti atgauti savo senas teises, kurias bent iš dalies buvo paveržusi iš jos rūta.

Kitas labai lietuvių mėgstamas ornamentas yra "saulutės". Šitie ornamentai buvo vartojami net namų statybos papuošimui (žiūr. namo kampą iš Daukšų km., Šiaulių apskr.). Saulutės dažnai yra ne papuošta iš storos lentos išpjautais tulpės ir saulutės motyvais). Dar įdomiau, kai apilink kryžmą dažnai matome iš stilizuotų gėlių padarytą "saulutę". Tos gėlės dažnai yra ne kas kita, kaip stilizuotos tulpės. Ypač jos ryškios geležiniuose kaimo kalvų nukaltuose kryžių galuose (žiūr. Jurgis Baltrušaitis, "Lithuanian Folk Art", Munich, 1948, p. 46-51). Taigi, tulpė arba lelija ir saulutės yra seniausi ir mėgiamiausi lietuvių ornamentai.

Lietuvius kultūrininkas

Spaudos srityje yra nemažai pasidarbavęs Amerikos lietuvis Juozas Adomaitis, daugiau pasirašinėdavęs Serno slapyvardžiu. Bendradarbiavo Aušroje, Varpe, ilgą laiką buvo "Lietuvos" redaktorius, mėgo mokslo popularizaciją, daug knygų išvertė. Buvo gimęs 1859 m. rugpjūčio 7 d., mirė 1922 m. rugpjūčio 5 d., taigi šiemet sueina 30 metų nuo jo mirties.

Lietuvos ūkį prisimenant

Siemet yra svarbių sukačių ryšium su Lietuvos ūkiu: 1922 m. rugpjūčio mėn. 11 d. buvo įsteigta Lietuvos Bankas, greit po to: tą patį metų rugpjūčio 16 d. buvo išleistas įstatymas apie Lietuvos valiutos — lito įvedimą. Nuo to įvykių šiemet sueina 30 metų. Litas išsilaikė tvirtas iki pat sovietų okupacijos.

Vysk. P. Būčys būtų 80 metų

Amžinos atminties vysk. P. Būčys buvo gimęs 1872 m. rugpjūčio 20 dieną, taigi šiemet jam būtų sukakę 80 metų amžiaus, jei mirtis jo nebūtų 1951 m. spalio mėn. 25 d. išskynusi iš gyvųjų tarpo.

Juoza Keluotį prisimenant

Gabus lietuvis laikraštininkas ir kultūrininkas Juozas Keluotis, N. Romuvos žurnalo ir sąjūdžio kūrėjas, gimė 1902 m. rugpjūčio 22 d. netoli Rokiškio. Šiemet jis sulaukė 50 m. amžiaus, jei dar kur būtų gyvas bolševikų ištėrime.

Lietuviškai papuoštas namo kampas

Daukšų km., Šiaulių apskr.; iš Šiaulių "Aušros" muz. rinkinių Band lands

DĖL STRAIPSNŲ APIE MOKSLĄ IR RELIGIJĄ

DR. J. MACER NIE, Argentina

Ilgai užtrunka kol "Draugas" pasiekia Argentiną. Todėl negreit tegavau tą numerį, kuriame dipl. inž. J. Rugis dar kartą tvirtina, kad mokslas dabar pabeigęs determinizmą me džiuginėje gamtoje. Man rūpi, kad skaitančioji katalikiškoji visuomenė nebūtų klaidinama taip svarbiame klausime. Todėl vos gavęs minėtą straipsnį, tuojau pasiunčiau "Draugo" redaktoriui jau anksčiau parašytą straipsnį apie determinizmą gamtoje. Deja, dėl straipsnio ilgumo, jis atsidūrė ne "Drauge", bet "Aidų" redakcijoje. Jeigu "Aidai" tą straipsnį pripažins bent jų talpinamų apysakų vertės, gal jis ir išvys šviesą, ir tada patarsiu p. Rugiui jį perskaityti. O "Draugas" gal malonės patalpinti bent šias trumpas eilutes.

Mokslas nebiskutį nepanieigia determinizmo — tam jis neturi nė vieno davinio. Fizinis mokslas tai nėra tas pats, kas yra to ar kito fiziko išsireiškimas. Dalis fizikų išsireiškia ne tiksliai, sumaišydami determinizmą stoką fiziko žinojime su neva indeterminizmu gamtoje. Einšteinas kalbėdamas kartą su žymiu Ispanijos filosofu ir fizikos žinovu X. Zu biri jam štai ką pasakė: "Esama fizikų, kurie mano, kad mokslas yra tik svarstyti ir matuoti laboratorijoje, ir laiko, kad viskas kita (relatyvumo teorija, jėgų laukų unifikacija etc.) yra kažkas šalia mokslo. Tai yra "realpolitika" moksle. Bet su vienu tik skaičiais nėra mokslo. Jam (mokslo) reikalingas tam tikras religingumas. Be tam tikro religinio entuziazmo mokslinių sąvokų atžvilgiu nėra mokslo. Kiti remiasi statistika. Tam tikras elektros fenomenas turi tarsi jį lydinti tikimybės dydį. Gerai, bet tai yra tikimybės kažko, kas yra paklusnus Coulomb'o dėsnui. Ir šitas dėsnis, ar ir jis savo ruožtu yra tik tikimybė? To nesuprantu. Yra suprantama, kad Dievas būtų galėjęs sutverti kitonišką pasaulį. Bet manyti, kad kiekvienam momentu Dievas žaidžia vė-

so pasaulio elektronais, tarsi vaikas kubais, ne, atvirai sakant, tai yra per daug bedieviška". Šią ištrauką paėmiau iš X. Zubiri knygos: "Naturaleza, historia, Dios, Madrid, 1944. Jo raštų prancūziškas vertimas išleistas. Šis giles katalikų mintytojas, užsitarau "Aiduose" nepalyginamai daugiau vietos, negu kokie Heideggeriai.

Vienas iš kvantų mechanikos kūrėjų, Heisenbergo bendradarbis, Jordan savo knygoje "Physik des XX Jahrhunderts", gale reiškia mintį, kad visas medžiaginis pasaulis yra visais elektronų judėjimais yra nuolat Dievo mintijamas. Jeigu taip ir būtų, tad ir taip elektronas nėra laisvas, jis yra nuolat Dievo minties determinuojamas.

Dabar prileiskime valandėlei, kad p. Rugio, taip volai propaguojamas indeterminizmas yra teisingas, kad elektronai ir bendrai medžiaginės dalelės pačios save determinuoja, kad jos yra laisvos. Ar galima mintyti laisvą apsisprendimą be žinojimo, be mintijimo? Turbūt kiekvienas supranta, jog prieš apsisprendžiant reikia žinoti. Reiškia, medžiaga mintija ir yra laisva, žmogus yra ne daugiau kaip medžiaga. Ir štai mes esame pačiame grubiausiam materializme. O materializmui nei doros, nei Dievo nereikia.

Per daug jau naiviai kalbama, kad determinizmas gamtoje išskiria stebuklo galimumą. Įsivaizduokime, kad inž. Rugis pagamino kokį automatą, kurs puikliausiai veikia pagal išanksto padarytus apskaičiavimus, pagal jo determinaciją. Ar patys inžinierius nebegali savo mašinos sustabdyti ar jos judėjimą, pvz. automobilio, pakeipti kita kryptimi? Jeigu tai sugeba net ir girtas šoferis, kodėl pasaulio Kūrėjas negalėtų vairuoti savo padaro Jam patinkama kryptimi?

Tiesa, straipsnio vidury p. Rugis susigrimba kiek pakalbėti apie Dydįjį Determinatorių. Bet kam tada buvo reikalinga propaguoti indeterminizmą? Už savo mokslą turėsimės kada duoti atskaitomybę Aug-

čiausiajam. Kristus įsakė mums: "Jūsų kalba tebūnie: taip, taip, ne, ne." Dvilinka kalba — neigimu determinizmo ir jo įteigimu — nesuvedžiokime skaitytojų, kurie mažiau už mus teturi galimybes tiesai sužinoti.

Studijuos turkus

Jėzuitų vadovaujama St. Louis universiteto profesorius dr. Carl F. Taesusas gavo stipendiją vykti į Ankarą ir tenai studijuoti Turkijos gyvenimą; profesorius ruošiasi patyrinti Turkijos vaidmenį kaip tvirtovės prieš bolševizmo antplūdį.

Apie bučkus ir bakterijas

Dr. Iago Galdston "Journal of the American Dietetic Association" pažymi, kad gamtamokslis, higiena ir bakteriologija atkreipia žmonių dėmesį, jog bučiavimasis yra nehygieniškas, vienas iš būdų perduoti kenksmingas bakterijas.

Radaras iš tolo mato audrą

RCA pagamino laivynui ir aviacijai naujus radaro aparatus, kurie jau 200 nuotoly padaro esančią audrą ir skridimui pavojingą orą.

WELLS RADIO & TV SERVICE
Specialistai taiso ir aptarnauja visų formų ir modelių aparatus
Patyrę išsilavinę technikai
Žemiausios kainos
WELLS RADIO & TV SERVICE
525 North Ave. Waukegan, Ill.
Atidara 9 iki 9 v.v. Tel. Ontario 5550

TAISOME FOTO APARATUS

AMERIKONISKUS IR EUROPOS GAMYBOS
ir duodame 1 metų garantiją
KAINOS PRIENAMOS
Savininkas Lietuvis
Telefonas DEarborn 2-5538
17 North State Street
(Stevens Building Rm. 1804
Nuo 9 iki 5 val. Šeštadieniais
ir Sekmad. uždaryta

NAMAS, KĖPYKLA ir KĖPYKLOS
Skyrius. Savininkas persikelia į kitą valstiją ir priverstas parduoti. Išvežiojimo (duonos ir kepyklos gaminių) biznis. Puiki vieta; arti bažnyčios ir mokyklų. Nupirksite už geriausią pasiūlymą. Kreiptis: 2616 West 69th Str. Telef. GROvehill 6-9241

Dėmesio Savininkai!
WILLIAM HAYDEN TUCK
POINTING ir PASTATŲ VALYMAS
Pramonės — Kaminais
Perstatomi — Pataisomi
Tuckpointing
Garantuoti ir Aprausti
Nemokami apskaičiavimai
4252 Broadway, Gary, Ind.
Saukite Gary 4-8273

DOC'S TIN SHOP
APSILDYMU EKSPERTAI
Victor aliejaus krosnys
Gazinės krosnys
Stokeriai ir krosnys
Leiskite mums atlikti jūsų gazo įdėjimo darbą
Pardavimai ir aptarnavimai
Nemokami apskaičiavimai — visur
15029 PAGE AVENUE
Harvey 6484
Harvey, Illinois
Jei neatilsite, saukite: Harvey 4214-J

Dėmesio Savininkai ir Okininkai!
Pirkite tiesiai iš gamintojų pagal jų žymiai žemesnes kainas
Gerliausi Dažai
Namui ir kluonams
Dažai; Paint Supplies Retail Dept.
Už Galioną
Namo dažai \$3.95
(3 lauko pusės — balti)
Satin Flat (Plaukiamai) \$3.35
Shingle Stains (Cedar) \$3.85
Nėra priedamos kainos dėl dažų pagal užsakymą.

KRONCKE & COLBY
PAINT FACTORY
P. O. Box 608 Rte. 134
ROUND LAKE PARK, ILLINOIS
Saukite R. L. 6-4598
Antradieniai ir penktadieniai iki 9 val.
PLATINKITE "DRAUGĄ"

CHULA VISTA
RESORT HOTEL and MOTEL
Pagal amerikietiška ir europietiška planą — Centre Dells Vacationland, Main Lodge, Cocktail Lounge, puiki golfo aikštis, plaukiojimų baseinas. Amerikietiško plano kainos \$38.00 už asmenį.
WISCONSIN DELLS, WIS.

DĖMESIO, atostogininkai! Dabar rezervuokite vietas! Paw Paw Lake, 100 mylių nuo Chicago. Moderniški nameliai prieš pat ežerą. Saugu maudytis. Visoki sportai, krautuvės, bažnyčios ten pat. Saukite 2331 arba rašykite: Tuka Resort, Box 575, Watervliet, Mich.

LAKESIDE RESORT COUNTRY CLUB

Pewaukee, Wis. Tel. 880, 887
Tik 100 mylių nuo Chicago: 25 nuo Milwaukee. Viešbutis ir vasarnamiai, patalpos 250, 27 akrų piknikams, didelė vieta automobiliams pasistatyti. Golfas, tenisas, ping-pong, vaikams aikštė, plaukiojimas, privati paplūdimys, žvejyba. Restoranas — puikus maistas, cocktail lounge, šokiai. Savaitinė kaina svečiams \$50 ir augščiau. Pagal europietiška arba amerikietiška planą.

Dėmesio nuosavybių savininkai! Dėl visų jūsų apsilidymo reikalų kreipkitės į KEATING HEATING. Kaminių vamzdžių gazo šildimui. Svarus pilnas, 25 pėdų, visas su "trap", \$46.50. Taip pat gazo permainymas ir pilnas metalo plokštelių patalpinimas. Dėl laisvo pasitarimo saukite

Capitol 7-1071 1640 N. Kildare

DĖMESIO, ZUVAUTOJAI!
"Carp bait" - 50c už pakelį apmokėtų prisistatymų, 25c pakelis, krautuvė, Garatota pagauti karpes, arba gražininti pinigų.

VILLA ST. SPORT SHOP
928 Villa St., Elgin, Illinois
Saukite 5910

DĖMESIO SAVININKAI!
Saukite mus apskaičiavimams
L & L CONSTRUCTION
Visokiems cementiniams darbams
Garų grindys, rūšiai, įvažinėjimai, šaligatviai. Prieinamos kainos.
LES HLATOVICH
Blue Island 4048

KATILŲ PATAISYMAI

Manufaktoriai	Pristatytiniai
Page Water Tube High	Clayton Steam Generators
Pressure Boilers	Pilnai supakuotos "Alyos"
	10 iki 100 akrlio jėgų

PAGE BOILER CO., 815 W. Webster, Saukite: Lincoln 9-1228

AIR CONDITIONED and MODERN

Pietaukite "Originaliuose Puikaus Maisto Namuose"

• STEIKAI • VIEZIAI
• VISTIENA • ZUVIS
• COCKTAIL
Jūsų šeimininkas
RAY RADIGAN

RADIGAN'S
SOUTH SHERIDAN ROAD
KENOSHA, WISCONSIN
Atidara kasdien išskyrus pirmadienį

Dėmesio savininkai ir statytojai...
KOMERCIJAI • REZIDENCIJAI • INDUSTRIJAI
Visuos išvedžiojamos dės:
• Jėgos
• Apšvietimui
• Hood lighting
• Industrijos
• Komercijos
• Rezidencijos
Instalacijos:
• Italijų
• Ingreivų
• Stipul
• Ir požemio
• Išėjimai
• Imonės prietaisais
MES EINAME BET KUR

Nei vienas darbas nėra per mažas nei per didelis. Gaukite mūsų apskaičiavimus, be jokių įsipareigojimų. Mes atlekame darbą pilnai. Išimokėjimui, jei pageidaujate.

LAKE COUNTY ELECTRICAL
LICENSED CONTRACTOR
Saukite: Trinity 2-2557 ZION ILLINOIS

DĖMESIO SAVININKAI!
40c — 50c Kvadrating Pedą
"D U N - R I T E" Cement Contractor
Geros rūšies darbas atliekamas tuoj pat
28 Metai Patyrimo
Saukite DOWNERS GROVE 1358-R-X
Nemokami apskaičiavimai kasdien ir sekmad.

Dėmesio Mergaitės ir Moterys!
Atidara 7 dienas ir naktis 9 v.r. iki 12 v.v.
Pastarimai apie svorį ir figūrą
• Pilnai moksliškas kūno masės sausas
• John M. Post's garinės "cabinet" maudynės
• Hollywood Relax-O-Therapy
• Infra-raudona lempa
Po asmeniška vadovybė panelės THELMA FOSTER
"Air conditioned" jūsų patogumui
BONNIE RAYS HEALTH & BEAUTY SALON
3837 N. Broadway Wellington 5-8886-7

PAILSEKITE VEDINAMOJ THE VILLA
Restaurant-Lounge
6658 S. Western Ave.
• Vėžų uodegos • Kepta vištiena
• Karbonadai • Geriausi šonkauliukai
Karališki pietūs nudžiugins jos didenybę
Pasilinksminimas vakarais mūsų Lounge
Žymi žvaigždė pianino ir vargonų

LEON CHESSE
Chicago's mėgiamiausias linksminojimas
penktą metų VILLA RESTAURANT-LOUNGE!
Jūsų šeimininkai ir šeimininkas — ROY ir JO OYLER

ŽVILGSNIS Į MODERNIĄ MUZIKĄ

El. Vasyliūnienė, Kolumbija

Elilniam klausytojui žodis modernioji muzika sukelia asociaciją chaotingo pavienio garso skambesio, kažkokio betiklio ir nekoordinuoto triukšmo, kuris nežinia kam yra kompozitorius kūrėjas. Ne vien tik elilnis klausytojas, ir muzikai profesionalai dažnai stebisi, kodėl yra rašomi niekam neįdomūs (jų manymu), nesuprantami veikalai, kurių išpildymas reikalauja nemaža darbo, o pasisekimo rezultatai labai menki. Romantinė Franz Schuberto daina, nuotaikingoji Verdi ar Bizet operinės arijos, Liszto "Campanelle", Čaikovskio "Sereade Melancholique" ir panašūs jiems veikalai sukelia ovacijų audras ir pagauna klausytojų mases, ar nereiktų dabar kompozitoriams kurti panašius veikalus, kaip kad kūrė romantikai, gal kaikurie klasikais, dar porantinės gaidynės kompozitoriais. Bet kam reikalingas ekspresionizmas, vitalizmas, linearinė muzikos pakraipa, visos tos srovės, kurias vadiname naujosios arba moderniosios muzikos vardu?

Panašioje padėtyje yra ir modernūs vaizdiniai menas. Ir kam tie modernistai sukūrė kažkokį Nukryžiuotąjį, kur matyti tamsų violetinį foną, pakrypusią, neaiškią minią ar masę, ir jos centre Kristų, į kurį jokių būdu negalėtų melstis. Ir kam tie iškraipyti veidai Picasso kūrinių, kam reikalingos kreivos, šleivos figūros įvairių modernistų, ar negalėtų jie kurti taip, kaip Rafaelis ar Leonardo Da Vinci kūrė? Ir mums suprantama, ir kūrėjams lengva.

Taip galvoja dauguma klaušytojų ir žiūrovų. Priešaišvą įvairiausias kritikos ir papėikimų, minia šaukia, kur bren-date su savo modernioju me-nu, mes jo nenorime ir nesu-prantame. O kompozitoriai kū-ria savaip. Menininkai pašo, skulptoriai kala neatsižvelgdami į daugumos reikalavimus skonį ir norą. Menas eina sa-vo keliu, kūrėjai dažnai nesu-prasti ir vieniši įieško naujų kelių savo emocijomis ir idė-joms išreikšti, naujų priemo-nių meno pasauliui pakreipti į naujas kūrybines gaires.

Siegdami Borris savo knygoje "Ueber Wesen und Werden der neuen Musik in Deutsch-land", išleistoje 1948 metais, klausia: "Ką vaizduoja meni-ninkas kurdamas? Suformuotą ir aiškią praeitį, tikslą ir su-prantamą dabartį, ar ateitį, dažnai mįslingą ir sunkiai vaiz-dais apčiuopiamą?"

Kas slėpi menė?

Kyla klausimas, ką reiškia menas kaip toks iš viso, ką jis nori pasakyti, į ką jis yra

įsižiūrėjęs. Ar mene slėpi pra-eities istorinis ir archeologinis momentas, ar jis yra dabarties veidrodis, ar mene galima įte-velgti pranašystės elementų, intuityvinio nujautimo to, kas turi dar ateitį? Prieš 50 metų parašytas Solovjovo veikalas "Antikristas" turi savyje pra-našystės elementų iki mažiaus-ųjų smulkmenų. Autorius nu-pasakoja Antikristo veiklą, jo neapykantą Kristui, jo turimas priemones veikti ir pavergti mases su tokiu tikslu psicho-loginiu įsijautimu, kad žvel-giant į mūsų laikus nuostabu darosi, kaip Solovjovas galėjo masės su tokiu tikslu psicho-loginiu įsijautimu, kad žvel-giant į mūsų laikus nuostabu darosi, kaip Solovjovas galėjo

Stravinskis, Picasso, Rilke...

1911 metais kompozitoriaus Stravinskio sukurtą "Petruška" tapo pavyzdžiu ateinan-čioms kartoms jų pačių psicho-loginiam stovui pavaizduoti. "Petruška" — tai būtybė, kuri neturi savo vidinio "aš", bet turi jausmą, tai marionetė, ku-ri svyruoja tarp būties ir iš-pūdzio, kurį gali aplinka pada-ryti, nebūdama ištikrųjų giliu ju žmogum. Ji yra apimta ma-giškai — demoniniu bėgimu, ju lėdriu, be tikslo blaškimosi, kuris neturi savyje vidinės di-dybės nei prasmės. "Petruška" — jos bendralaikiams tapo tam-siuoju ateities veidrodžiu, ku-riame atsispindėjo niūri ateitis, pilna siaubo savo psichologinė-je ir realioje formoje. Ne tik Stravinskis, bet Schoenberg, Hindemit, Picasso, Cocteau, Ril-ke, jie visi, kurie garsais, spal-vomis, žodžiu pranašavo nau-jąjį žmogaus tipą, kurio jaus-mų pasaulis santykiuje su rea-lybe yra iš pagrindų pasikeitęs.

Meno prasmė

Tradiciniai suprantame meną, kaip grožio apsiereikimą mūsų ašarų pakalnėje, grožio, kuris mus atitraukia nuo pilkos kas-dienybės, nukelia į estetinių jausmų dausas. Dažnai mums yra tai gražu, prie ko pripra-tome, kas metų metais mus veikė ir kas mums turi daugiau tradicinės reikšmės. Psichologi ne prasme pavieniam individui dažnai gražu esti tas, kas yra surišta su tegiamomis emocijo-mis, kas sukelia prisiminimus laimingos praeities, kas veikia maloniai akį, ausį ar širdį. Dau-gumai graži yra romantinė mu-

zika, nes joje stipriausiai kalba širdis, jausmas, gyvenimas. Šis subjektyvus grožio supratimas daugeliui tampa objektyviu mas-tu meno vertybės įvertinti ir suprasti. Tai kas nekamba į mū-sų širdį, kas nesukelia mūmųse malonių, šiltų, padangėn kelian-čių jausmų, tas vadinama be-verčiu dalyku objektyvine pras-me. Dažniausiai savo subjek-tyvų įsitikinimą paverčiame norma objektyvinės meno ver-tybės įvertinti.

Modernusis menas

Tradicija paremtą meno ver-tybių supratimą, praeitimi už-liūliuotą estetiką negali pagauti ir sužavėti modernioji muzika. Ji pralaužė tradicijos ir praei-ties rėmus ir nukreipė savo žvilgsnį į ateitį, gal dalimis ir dabartį, kiek toji dabartis dar-tai neseniai buvo ateitimi. Ei-liniam klausytojui naujoji mu-zika nekamba į širdį, nesuke-lia ramių ar audringų, bet sub-jektyvių jausmų. Modernioji muzika stovi kaip tikrovė, kaip žiauri likiminė prievarta prieš žmogaus egzistenciją, panašiai kaip modernusis menas nesu-kelia grožio išgyvenimo jasmų. Modernusis menas, nelyginant demoniška kaukė, kupina kaž-kokių magiškų jausmų sukre-čia žmogų. Veidas veidas atsi-dūręs prieš modernųjį paveiks-lą ar įsiklausęs į moderniąją muziką žmogus sušunka: bai-su. Baisu viso to, kas yra sve-tima mūsų vakarų Europos es-tesciniam grožio supratimui. i-visai buvusiai kultūrai, baisy-tos magiškos, kultinės, pri-mityvios jėgos, kuri savo nesie-metrinėmis linijomis, stiprio-mis spalvomis, disonansiniais akordais, keista, ausiai nema-ionia harmonija, dar keistenu instrumentų sąstatu, jaudina žiūrovą ir klausytoją, nuves-dami jį į siaubo kupiną eksta-zę. Modernus menas nekamba grožio sąvokomis ir vaizdais: jis sukelia nujautimą kažko barbariško, ne europinio, kaž-kokios kitos primityvios jėgos, kuri paskutiniaus mūsų epo-chos metais taip aiškiai prasi-veržė socialiniame, kultūrinia-me ir visuomeniniame gyveni-me. Klydo modernusis menas, ar klydome mes jį vertindami? Kalbėjo jis apie mūsų giliai-

siąjį, slapčiausiąjį, nesuvaldy-tą, "aš", ir kuriuo būdu ir prie-monėmis jis kalbėjo?

Techninės moderniojo meno priemonės

Jei savo turiniu modernusis menas kalba apie kažkokią ma-gišką, išraiškos ir baisumo ku-piną egzistenciją, tai savo techninėmis priemonėmis mo-dernioji muzika išėjo į platųjį reliatyvizmo kelią. Modernioji muzika iš pagrindų paneigė bent kurį techninį junginį su buvusia kompozicine technika. Moderniajai muzikai nebeeg-zistuoja jau nei tonacijų, nei ritmo pastovumo, klasikinės 18 šimtmečio ir romantinės 19 šimtmečio muzikos naudotos dur ir mol tonacijos kaip gam-tiniai pastoviai egzistuojančios vertybės ir normos jau nebetu-ri moderniajai muzikai reikš-mės. Prigimtine tonų eiga, kuri buvo laikoma realia vertybe, dėka Schoenbergo įgavo rela-tyvinę prasmę. Modernioji mu-zika, kuri, Schoenbergo žodžiais tar-lant, pralaužė visus busu-sios estetikos rėmus, įgavo di-desnę laisvę savo kūrybai. Bet ši laisvė yra irgi reliatyvio po-ŽVILGSNIS į mod. muz. II gr. būdžio. Klausytojas nebeteiko estetinio masto. Visa tai, ką jis laikė objektyvine vertybe muzikinėje kūryboje, nustojo savo psichologinės reikšmės. Modernioji muzika nesiriša su subjektyviu jausmu, kuriuo rė-mėsi 19 amžiaus romantizmas, nei su muzikine griežta forma, kuri buvo klasikinės muzikos pagrindas.

Jieškodamas žinomų formų, randa keistenybes

Klausytojas norėdamas įver-tinti klausomą moderniosios muzikos veikalą neranda savy-ję atramos taško. Jis buvo au-klėjamas praeitų šimtmečių es-tekos normomis, stiprių sub-jektyvių jausmų vertingumu, kuris pačią romantinę muziką padarė visos žmonijos nuosavy-be. Atsidūręs prieš modernųjį veikalą klausytojas turi atsi-žadėti savo paties subjektyvi-nės emocijos ir objektyvaus muzikinės formos supratimo, kurį jis buvo įgavęs studijų dėka. Klausytojas atsiduria prieš moderniosios muzikos veikalą, kaip prieš objektyvią, keistą ir svetimą realybę, ku-

Kėlas į namus V. STANCIKAITE

ri liudija kažką svetimą ir gal-būt ateičiai tesuprantamą. Mo-derniosios muzikos veikalas santykiuje su klausytoju atne-ša jam kažkokią naują, objek-tyvią, bet neįprastą realybę. Moderniosios muzikos "atona-liškumas" keistas instrumentų suderinimas, nuolatinis tempų kaitaliojimas, stipri ekspresija — visa tai neranda atramos mūsų psichikoje, kuri neįprato priimti šitų dalykų. Klausytis moderniosios muzikos veikalo reikia ypatingo savistovumo, atsipalaidavimo nuo turėtų mu-zikinių normų. Klausytojas ne-žino, ar jis turi moderniąją muziką išgyventi, ar ją įvertinti ir suprasti. Jieškodamas for-mų jis randa keistenybes.

Tradicijai neįprastos akordų pynės

Taikydamas turėtas žinias moderniosios muzikos veikalui įvertinti klausytojas painioja-si, nes jo žinios neatitinka tik-renybės veikalo, kurį jis girdi. Modernioji muzika priešpasta-to prieš klausytoją ne tik vidi-nę, psichologinę tikrovę, bet ir formaliją. Praslausiusi buvu-sios estetikos ir formos ribas modernioji muzika išėjo į pla-tųjį techninių galimybių ke-lią. Ji ne tik vaizduoja ar rei-škia formą ir jausmą — moder-nioji muzika vaizduoja realy-bę, gyvenimą, toki, koki jį ran-da dabartyje, kaip išorinį for-malųjį apsiereikimą, ir įžvelgia į ateities tamsiąją būtį. Mo-dernioji muzika nori atvaizduoti masinių užimą, lėktuvų ir po-vandeninių laivų mechanizmo

triukšmą, išreikšti tempą, ku-ris sureliatyvino laiką ir erdvę. Nenuostabu, kad savo techni-kai modernioji kompozicija pa-naudoja disonansą, įvairias tra-dicijai neįprastas akordų py-nes, kurių tikslas šiandieną yra kitoks. Naujieji instrumentai savo savotišku, mechanisku (elektriniai vargonai) tempu labiau panašūs į bedvasios ma-šinos tembrą, kaip į muzikinio instrumento skambesį.

Kodėl tokia modernioji muzika?

18 ir 19 šimtmečio labiausiai išlavintas muzikas, jei šiandie-ną prisikeltų, nebegalėtų klaus-tytis moderniosios muzikos. Sa-vo išvidiniu ir išoriniu turiniu ji tolyn nužengė nuo buvusio šimtmečių. Moderniajai muzi-kai, kaip ir šios dienos gyveni-mui, tolimas yra lėtas tempas, ramus salionų gyvenimas. Mū-sų laikai yra greičio, mašinos, civilizacijos viešpatijos laikai.

Ar gali muzika atsiūkti? Ar gali ji kalbėti apie praėjusį sen-timentalizmą, pastorales, rit-mą ir ramybę? Gyvenimas yra impulsyvus, neramus, tempas yra išvystytas iki negirdėto greičio, ar norite, kad muzika, kuri yra viena iš kūrybos prie-monų, eitų iš paskos? Norite, kad, genijus kartotų tai, kas buvo, bet neatsirėmęs į dabartį žvelgtų ateitį? Jeigu ir labai norėtumėm pasilesti nuo mūsų gyvenimo šaltos kaukės ir grei-čio, to negalima reikalauti iš kūrėjų. Jų uždavinys yra žvel-gti tolyn, nors tie toliai

dar eliniam klausytojui būtų ir labai migloti.

Menas turi ir pranašystės daigų

Modernioji muzika eis toliau. Neramus genijus nesivaikys katučių ir minios pritarimo. Kūrėjai eis su laiko dvasia ir žingsnį žengs į ateitį, kurį ei-liniam klausytojui yra taip to-lima ir sunkiai įžvelgiama. Kri-tikai gali rašyti toms, kūry-binės eigos jie nesustabdy ir jos nepakeis. Muzikos kryptį galės pakeisti tik pats gyveni-mas, jo gilus turinys. Įsiklau-sykite į gyvenimo tempą, į tą beprasmiškumą, kuris lydi kas-dieninį nuovargį. Ar jūs rasite ten simetriją ir ritmą, ar rasi-te tvarką ir grožį? Įsiklausy-ke moderniosios muzikos vei-kalą, atsisaikę kritikuoti, bet pasiryžę įsijauti ir išgyventi. Ar nerastite panašumo?

Jei šiandieną bendrai nau-jausios muzikinės technikos kompozicijoje įžvelgiame pana-šumą į gregorionišką chorą, (Olivier Messian), jei Hindemi-to paskutiniuose kūriniuose randame buvusį bažnytinį to-nacijų pėdsakus, tas sako, kad gal būt ateityje mūsų išvargęs pasaulis ras kelią ir būdą grįž-ti ramybėn ir sukurti vidinį tu-rinį, kada gyvenimas įgaus ki-tokią, gilesnę ir įdomesnę kryp-tį. Tikėkime, kad naujojo atgi-mimo gairės atsispindės pir-miausiai mene, nes jis turi sa-vo uždavinį ir pranašystės daigų.

Kelionės: lėktuvais, geležinkeliais, autobusais, laivais

SEGHEITI TRAVEL BUREAU, 2451 So. Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois. Telefonas Yards 7-3278 ir 7-3279. Parūpiname bilietus, viešbučius ir sutvarkome visus su kelione susijusius dalykus. Turime lietuvių skyrių. Pildome afidevitus.

VISKO UŽTEKINAI — TUOJAUS PRISTATOMI! Baldus, baldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikų žaislus, baldus. Zemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą. Mes pagaminame baldus ir pagal Jūsų Uždavymą.

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC. Lietuvių Krantuvė

2316 W. ROOSEVELT RD., Tel. SE 3-4711

Atidara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30. Uždaryta sekmadieniais.

VIENINTELĖ LIETUVISKA ĮSTAIGA SOUTH SIDEJE, KURI PATARNAUJA VISOKIŲ RŪŠIŲ APDRAUDOSE! Mes atstovaujame atsakingas apdraudos kompanijas, todėl kiekvienas mūsų klientas visados apsaugotas, jei kam įvyksta kokia nelaimė. FIRE—AUTOMOBILE—LIABILITIES—PREVENTION IR ACCIDENTS. 6322 SOUTH WESTERN AVE. Tel. Prospect 6-5162. Agentūra yra CHAS. P. KAL priežiūroje.

a profitable reminder open a savings account this month

Gaukit šiuos gerus uždariusius kasmet. Užtikrinkit taupymui apsaugą. Turėkit pinigų kai reikia.

Pradėkit su \$1 • Pridėkit kiek norite, kada norite.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS. Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Vaišindos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakare. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakare. Trečiadieniais uždaryta. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. r.

DAUGIAU UŽ JŪSŲ TAUPOMUS PINIGUS!

3% Mūsų bendras pelnas mokamas du kartu — July ir January mėnesiuose.

Duodame ilgalaikes paskolas lengvais išmokėjimais

Kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki \$10,000

Brighton Savings & Loan Assn.

4071 Archer Avenue, West of California Avenue

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

PIRMAD., ANTRAD., PENKTAD. IR SEŠTAD. 9:00 ryto iki 4:30 p. p. TREČIAD. 9:00 ryto iki 12:00 val. dieną. KETVIRTAD. 9:00 ryto iki 3:00 val. vakare.

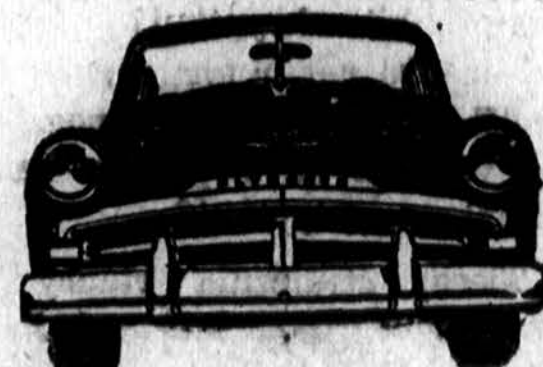
ALBINAS BENIULIS ATLIEKA PERKRAUSTYMUS ir įvairių daiktų pervežimus. Taip pat persiunčiame į užsienį pakeltočius įvairaus maisto.

Kreiptis: 2554 SO. HALSTED STREET Tel. DANube 6-3445

VESTUVINIS NUOTRAUOS — Aukštos Rūšies Fotografijos MŪSŲ SPECIALYBĖ Precin Photo Studio, Inc.

6666 Archer Ave. 4068 Archer Ave. Tel. Virginia 7-9481

1952 NAUJI PLYMOUTH'AI Pristatomi už \$1,683.00 Su visais taksais

100 NAUDOTŲ AUTOMOBILIŲ, KAIP NAUJŲ UŽ ZEMAS KAINAS. Lengvos išmokėjimo sąlygos. Teisingas nemokamas pataravimas leidimams ir apdraudai.

Balzekas Motor Sales, Inc.

4030 ARCHER AVE., CHICAGO 32, ILL.

Telef. Virginia 7-1515

Važiukite 1952 m. CHRYSLER'U su 180 arklių jėgos motoru

PAS LOJOLOS UNIVERSITETO PREZIDENTĄ

— Kaip su baigusių tarnybomis? — Ryšiai su kitais universitetais. — Lituanistikos katedra ir bendravimas su tremties intelektualais. — Tremties intelektualų galimybes papildyti studijas. — Apie amerikiečių studento pasaulėžiūrą ir nusiteikimą link studijų

JUOZAS PRUNSKIS

Artejanant naujiems mokslo metams norisi daugiau pažinti tas augštojo švietimo įstaigas, kurios artimesnės mūsų dvasiai. Užsukau pas Lojolos universiteto prezidentą literatūros daktarą James Husey'į universiteto patalpas 820 N. Michigan Ave., Chicagoje.

Prezidentas pasakojo, kad ju universitetas įsteigtas 1870 metais. Turi apie 7,000 studentų ir 753 profesorius. Universite-

to darbas apima šias augštąsias mokyklas: medicinos, dantistijos, teisių, socialinę mokyklą, gallesingųjų seserų mokyklą, dvi universitetines kolegijas (arts and sciences), komercijos mokyklą, socialinių ir pramonės santykių institutą, taipgi yra specialus kursas baigusiems universitetą ir siekiantiems magistro bei daktaro laipsnio.

— Ar baigusiems ši privati

katalikų universitetą nebūna sunkumų gauti vietą?

— Jokių sunkumų. Jie kviečiami net į krašto vyriausybės labai atsakingus ir konfidencialius postus.

— Kokie jūsų santykiai su kitais Chicago universitetais?

— Ir kituose universitetuose daugelis studentų — katalikai, taigi su jais savaime susidaro prietelgias ryšys. Be to, mes vengiame savo profesorius ruošti tik vienam savame universitetui; jie siunčiami gauti laipsnį kitur, tai ir iš čia susidaro kultūrinis bendradarbiavimas. Toliau — turime kartais įvairių universitetų administracijos bendrus posėdžius. Tačiau apskritai, kiekvienas universitetas varo savo darbą ir susitinka vienu ir kitu atstovai nebent sporte, debatuose.

— Turite kokių ryšių su kitų kraštų universitetais ir studentais?

— Mūsų profesūros kairurie nariai yra gilinę savo studijas Europos universitetuose, turime iš tremties atvykusių profesorių. Turime ir užsienio studentų: iš Europos, Centrinės bei Pietų Amerikos.

— Ar yra galimybių tamstų universitete gauti stipendiją?

— Yra, ir tai net nuo pirmų metų. Kiek tik galimybės leidžia stipendijas teikiame.

— Chicagoje mes turime nemažai tremtinių intelektualų, kurie pragyvenimą pelnosi rankų darbu. Ar nebūtų galimybių, kad universitetai imtųsi iniciatyvos sudaryti kontaktą su tremties intelektualais ir daugiau įtraukti juos į šio krašto kultūrinį gyvenimą, tuo būdu ateivių intelektualinės pajėgos būtų naudingesnės šiam kraštui?

— Mintis gera ir galimybių būtų, tik reikėtų įsivokti tam tinkamą progą. Viena iš tokių progų būtų lituanistikos katedros įsteigimas prie universiteto. Pas mus buvo atvykę lietuvių jėzuitų atstovai ir tarėsi apie galimybes. Jie buvo numatę suburti reikiama skaičių studentų, turėjo ir kandidatų į profesūrą, bet tas dalykas vis dar pasilieka tyrimų stadijoje, laukiame tolimesnės eigos. Lenkų federacija parūpino savo profesorius ir jų dalykai dėstomi.

— Žinome, kad JAV-se daug kur jaučiamas mokytojų trūkumas. Tuo gi tarpu iš tremties yra atvykusių daug gabių mokytojų, o širba skerdyklose, fabrikuose. Ar nereikėtų suorganizuoti jiems specialų pritaikytą kursą, kad jie įsigytų teisės dirbti šio krašto mokyklose?

— Kokie dalykai tame kurse būtų dėstomi? Suprantama, anglų kalba, pedagogika, atitinamos specialybės dalykai. Bet šie dalykai jau yra universite-

Gėlė padudo V. STANCIKAITE

te dėstomi. Jei tremties mokytojai turi išeitojo mokslo diplomus, tepateikia notarizuotą išduotą dalykų vertimą iš diplomų, paskaitų knygelių — mes užskaitysime jų išeitą kursą. Sunkiau su tais, kurie neturi dokumentų, bet gal jie gautų atitinkamų įstaigų ar asmenų pažymėjimus, laikytų patikrinamuosius egzaminus ir būtų atsižvelgta į jų išeitą kursą.

— Kalkuriuose yra nuomonė, kad Amerikos studentija, kaip apskritai čionykštis jaunimas, daugiau susirūpinę "good time", kaip studijomis. Ką Tamsta apie tai esate patyrę?

— Mūsų universitete studentai turi parodyti atitinkamą žinojimą, kitaip jie atkrinta. Dauguma mūsų studentų yra iš vidutiniosios klasės. Jiems, jų tėvams ne taip jau lengva sudaryti 450 dolerių mokslapilnigų per metus. Jie žino, kad tai pareikalauja nemažai pasiaukojimo, tai jie noriai ryžtasi ir studijoms aukotis. Mums buvo savotiška problema, kai laukėme grįžtančių iš karinės tarnybos veteranų. Manėme, kad jie, atpratę nuo knygos, ne įsitrauks taip greitai. Dvidešimtis šėsių JAV-se jėzuitų turimų kolegijų ir universitetų atstovai svarstėme, kokių priemonių reikės imtis. Praktikoje gi tie veteranai parodė tokį uolumą moksle ir veržlumą, kad kitiems studentams reikėjo pasitempti, kad su jais tą tempą išlaikytų. Galia patikrinai, kad mūsų studentai rimtai į mokslą žiūri ir yra rūpestingi, darbštūs.

— Kokie jų pasaulėžiūriniai nusiteikimai?

— Kiekvienuose mūsų universitetiniuose rūmuose yra ko plytelė, ir ji gausiai lankoma. Daug eina prie komunijos. Studentams turime rekolekcijas. Jie jas noriai atlieka. Kalkuriuose mūsų augštesniose mokyklose yra apie pusė studentų nekatalikų; iš viso, Lojolos universitete apie 2,000 studentų nekatalikai. Kai katalikams studentams būna rekolekcijos, šiems mes turime tokias pasaulėžiūrinės, natūralios religijos paskaitas. Ir jos yra gražiai lankomos. Studentai domisi ir socialiniu veikimu, turi savo organizacijas.

— Ar jūsų universitetas kuo reiškiasi ir spaudos srityje?

— Leidžiame žurnalus: "Catholic Social Review" ir "Mid-America, A Historical Review". Atskirose šakose pasirodo studentų ir profesorių moksliniai darbai.

Tai kalbėdamas universiteto prezidentas parodė keletą stambių veikalų iš medicinos srities.

Istorikas Konstantinas Jablonskis

Lietuvių rašomosios kalbos kūrėjo sūnus Konstantinas Jablonskis gimė 1892 m. rugpjūčio 23 d., taigi šiemet jo 60 tas gimtadienis. Pamėgęs Lietuvos praeitį jis išleido "Istorijos Archyvo" I tomą, "Lietuviškus žodžius senovės aktuose". Nemažai istorinių duomenų apie M. Daukšą, A. Kulvietį, S. Jurgelį Telegą išspausdino žurnaluose "Praeitis", Tauta ir Žodis", "Archivum Philologicum".

Rašė apie prancūzų literatūrą

Jau 15 metų suėjo nuo mirties (1937.VIII.3) prof. Vlodo Dubo, kurs yra parašęs keletą monografių apie prancūzų literatūrą, kaip "Anatole France", "Chateaubriand" "Prancūzų literatūros istorija" ir kitos. Jis taipgi yra sukūręs apysakų iš vaikų gyvenimo, žinoma jo knygė "Vytukas". Jo knygos "Literatūros įvadas" išėjo keletas laidų.

Sociologija arabiškai

Luigi Civardi knyga, kurioje darbo žmonėms dėstomi krikščioniškosios sociologijos principai, išversta į arabų kalbą ir išleista Palestinoje.

Dvasios kultūros tarnybon

Šią vasarą 150 jaunų kandičių misionierių išvyko į užsienio misijas, pasiryžę daugiausiai atsiduoti auklėjimo darbai. Jiems buvo suruoštos iškilmingos išleistuvės.

Teisių studijos

Loyolos universitete New Orleans mieste Europos teisių kursą dėsto vizituojantis profesorius dr. E. Alloris, narys katalikų universiteto Milane. Jį pasikvietė Louisianos Valstybinis Teisės Institutas padėti sumoderninti Louisianos teisy-

SOPHIE BARCUS
18 WGFS stoties - Banga 1390
PIRMAD. 10:30 PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SEK. 8:30 iki 9:30 val. ryte
LIETUVIŠKOS VAKARUSKOS.
iš tos pat stoties PERMADIENIO
vakaro nuo 1 iki 8 val.
RADIO PROGRAMA
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, ILL. HEmlock 4-2418

NUO UZSISENĖJUSIŲ

Skaudančių Žaizdų IR ATVIRŲ ODOS LIŲ!

Tie, kurie kenčia nuo SENGŲ, ATVIRŲ IR SKAUDŲ ŽAIZDŲ, niegaliai ramiai sėdėti ir nakintis miegoti, nes jų užsienėjusių žaizdų niežti ir skauda. Kad pašalinti šią niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudančių žaizdų, uždekte LEGULO Ointment. Jo gydomosios ypatybės palengvina jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jis taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos vadinamos ATHELETIC FOOT, sustabdo džiūvinimą odos ir perpylimą tarpinčių. Jis yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jis yra gera gydlė nuo visų išviršinių odos lių. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo svargių, peršalimų ir niežėjimų kojų. LEGULO Ointment yra paruošamas po 75c, 1.25 ir 3.50. Pirkite vaistinėse Chicago ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money order.

LEGULO, Department D

5618 W. Eddy St., Chicago 34, ILL.
MULberry 5-3694

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAI
PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.

3089 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272

APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI

RASTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

BUDRIKO SANDĖLIO IŠPARDAVIMAS

\$100,000 Vertės Baldų Kainų Numazinimo

Išpardavimas

3241 SO. HALSTED STREET

Budriks didžiulio sandėlio parodomui kambariai kimsė prikimšti puikiais baldais. Kaina visada žemesnė, nes mūsų randa yra žemesnė, mes dabar dar nukirtome šias kainas iki pat kaulo greitam išstūnimui. Dabar jūs gausite platų pasirinkimą mūsų kaina — taip, daiktas po daikto gausite žemesnė kaina, negu mums kainuoja. Štai yra jūsų gyvenimo proga gauti pirmutinį pasirinkimą geriausių prekių žemiausia kaina. Daug prekių platesnio pasirinkimo, kitų tik po kelis, dar kitų tik po vieną. Ateikite dabar, gaukite ką jūs norite beveik jūsų pačių kainomis.

REGULIARIAI \$27.50

INNERSPRING MATRACAI AR BOX SPRING

Mes numazinome kainas, kad duoti jums progą pirkti šiuos matracus ir box springs, kurie yra „out of this world“ dėl patogumo ir vertės

\$1950

HOLLYWOOD LOVOS GRUPE

Įskaitant Plastic Headboard, innerspring matracus ir box spring, su kojomis, kompletas. Hollywood Lova su minkštu galu, plastic, pilninalis frėmais, ant ratukų. Didelis ir mažos miegos, su springsais, spring-siniu matracu. Viskas vertės \$72.00, už

\$5950

\$4905

ISTUSTINIMAS MŪSŲ REGULIARIAI

\$79.00 IKI \$99.00 VERTES SOFA LOVŲ

Mes sudėjome į daiktą kelias sofa-lovas, kiekviena dviem asmenim miegoti ir nukirtome kainą greitai jų išpardavimui. Kai kurios jos yra su plastikine apdangtom „rankom“

\$5950

REGULIARIAI \$149.00 VERTES KROEHLER

3 SMOTŲ MODERNISKA SECTIONAL SOFA

Dvi low-arm sekcijos, viena vidurinė sekcija — sudėti ir išskirti į savo patogumui ir jūsų kambario reikalingumui. Reikalingumui. Moderniškos odangos. Prilipdyta springsais visur, tik

\$9950

REGULIARIAI \$179.00 VERTES KROEHLER

2 SMOTŲ SETAS PUKIOS MOHAIK FRIEZE

Smagus, malonus sėdėti, su pilnais coil-springsais ir apverčiamomis sėdynių paduškėmis (dvigubai ilgiau dėvėti).

\$13950

Storai prilipdyta užpakalyje sėdėjimo patogumui. Tik DYKAI Plastikos Uždangos su kiekvienu Parlor Setu, Sleeper arba Lounge be primokėjimo!

REGULIARIAI \$25.00 GYVENAMOJO KAMB. STALAI

LIME OAK, WALNUT, MAHOGANY, BLONDE

Jūsų pasirinkimas iš „step, cocktail“ arba lempos ir reguliari gale pastatyti stalukų. Pasirinkimas po reguliari \$49.00 vertės Grindų Lempos

\$1400

\$2200

\$900

\$375

\$89.00 WOOL-FACE KAURAS

Jūs norėsite tokį kaurą kiekvienam jūsų namo kambariui. Jūs galėsite pasirinkti iš daugelio spalvų ir pavidalų. Puikiai atrodo ant sienų ir tikrai žema kaina

\$5950

REGULIARIAI \$129.00 3 SM. GRYNAI KLEVO SETAS

Stiprus klevo su „wear resistant hard-glaze“ užbaigimo. Komodė su veidrodžiu, skrynia, pilno dydžio lova tik už

\$9950

REGULIARIAI \$179.00 VERTES 7 SMOTŲ

VALGOMOJO KAMB. SETAS DAILAUS LIMED OAK

Stebingai moderniškos pirklybės! Didelis „extension style“, stori lentų viršus, „curved pedestal base“ stalias, su 6 kėslais, uždengti gražiausia, moderniausia suktų vilnų medžiaga

\$13950

3 SMOTŲ 18-to AMZIAUS MAHOGANY SETAS

Dvigubas Komodė, „Chest-on-Chest“, Poster Lova. Paruošama už \$359.00! Specialiai dabar tik

\$23100

FREEZER — General Electric 11 kub. pėdų

FREEZER 20 kub. pėdų, stalias, žema kaina

\$129.95

\$749.50

FREEZER — 15 kub. pėdų. Teisinga kaina, tik už

\$429.50

STO. \$200.00 IKI \$300.00 DYKAI MAISTO URMŲ KAINA

DVIEJŲ DURŲ REFRIGERATORIAI IR FREEZER

\$595.00

20 kub. pėdų Stainless Steel viduje

TELEVIZIJŲ IŠPARDAVIMAS

PERTARTYOTOS TELEVIJOS GARANTUOJAMOS KAIP NAUJOS
RCA VICTOR TELEVIJA — 10 colių \$68.50
STROMBERG CARLSON — 12 1/2 colių, tikrai \$68.50
MOTOROLA 7 1/2 colių \$35.50
EMERSON 12 1/2 colių CONSOLE \$68.50
TRANS-VUE 20 colių \$168.50
TRAVLER TELEVIJA — 16 colių \$89.50
RAYTHEON 18 colių CONSOLE \$128.50
ZENITH — 16 colių po \$118.50
PHILCO — 16 colių po \$118.50
ADMIRAL TELEVIJA, RADIO IR PHONOGRAPH COMB. \$168.50
NAUJŲ ELEKTRINIŲ VACUUM CLEANERS nuo \$10.00
NAUJOS ELEKTR. SKALBIAMOS MAŠINOS — Reg. \$109. \$69.00
NAUJAS 7 KUB. PD. REFRIGERATOR — Reg. \$209.00 \$129.00
Nauja Siuvamoji Mašina — Elektrinė Console — Reg. \$150.00, \$99.00
5 SMOTŲ CHROME DINETTE SETAI — Reg. \$69.00, \$49.00
METALINĖS VASARAI SUPAMOS KĖPĖS — Reg. \$8.00, \$4.00
KOKIAMS VEŽIMELIAI — Pilno dydžio — Reg. \$12.00, \$29.00

Pas Budriks jūs rasite didžiausią baldų vertės pasirinkimą, kur jūs kada nors matėte po vienu stogu. Trys aukštai rakandų, naminių reikmenų ir brangenybių. Milžiniški pirštai kiekvienam kambariui naujomis ir žemiausiomis sąlygomis.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 SOUTH HALSTED STREET

ATDARA PIRMAD. IR KETVIRTAD. VAKARAIŠ IKI 9:30 P.M.

Nauja Budriko Radio Valanda iš WHPC, 1450 kll. Radio Stoties ketvirtadienio vakarais nuo 6 val. iki 7 val. su orkestru ir dainomis.

TELEVIZIJŲ IR RADIO PARDAVIMAS IR TAISYMAS

DAINA TELEVISION COMPANY
qualified engineers' service
1720 N. Halsted Street, Chicago 4, ILL.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE LOAN ASSN
INSURED UP TO \$10,000
2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. 248.5-1085
B.R. PIETKIEWICZ PRES.

10 ATSAKYMŲ

KODEL APSIMOKA TAUPYTI STANDARD

FEDERAL ISTAIGOJE:

1. Ji yra stipriausioji taupymo įstaiga.
2. Dabar ji moka didesnę dividendą.
3. Ji yra grynai Lietuviška įstaiga.
4. Jos Atsargos Fondas didesnis negu \$3,000,000.00.
5. Cash, Gov. Bonds ir G. I. paskolų turi daugiau \$20,000,000.00.
6. Nėra ir vietoje renginiai priklauso Standard Federal, bet knygos jų vertė yra tikrai \$1 00.
7. Ji saugiai ir konservatyviai vedama.
8. Per 43 metus ji visados visiems išmokėjo pagal pareikalavimą.
9. Visuose jos skyriuose mandagus ir teisingas patarnavimas.
10. Kiekvieno sąskaita F. S. & L. I. Corp. audrausta iki \$10,000.00.

TURTAS — \$30,000,000.00

Pinigai padėti prieš 11-tą mėnesio dieną neša dividendus nuo pirmos.

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, Kampas Sacramento Avenue

JUSTIN MACKIEWICZ, prezidentas.

Telefonas: Virginia 7-1141

Išstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 vakaro, Trečiadieniais visai neatidaro.

Lytinė vaiko priežiūra

Prof. dr. A. ŠERKŠNAS, Putnam, Conn.

1. Žmogaus jėgų balansas

Galvojimas, susivaldymas, išsilaukimas, savisauga, dauginimasis — tai dalykai, kurie žmoguje reguliuojami atitinkamų jėgų. Moksle tos jėgos vadinasi psichinėmis jėgomis. Psichinės jėgos veikia nepaprastose harmonijoje, vienos kitas paremdamos ir papildydamos. Visos psichinės jėgos turi specialius savo uždavinius. Proto jėgų uždavinys yra suvokti ir suprasti dalykus, valios jėgų uždavinys — reguliuoti žmogaus veiksmus pagal moralės principus, jausinių jėgų uždavinys — įgalinti žmogų praktiškai veikti, jausinių jėgų uždavinys — skatinti žmogų atskirti palinkimų kryptimi, tos krypties rezultate kenčiant ar džiaugiantis.

Bendrame psichinių jėgų balanse kai kurios iš jų jėgų yra stipriau įsivaikomos už kitas. Kai šita bendra prigimties tendencija auklėjimu nesulaukoma praktiškai reikšmės iki normalinių ribų, tai gaunamas psichinių jėgų disbalansas, kasdieniame gyvenime, iškrypimu vadinamas. Iškrypimo rezultate asmuo pasidaro kraštutinis, daugiau ar mažiau, normalus. Taip mes turime socialinių, moralinių, lytinių normalumų arba iškrypimų.

Lytinės jėgos žmogaus yra labiausiai įsivaikomos kitų jėgų tarpe. Šios jėgos yra labai tampa su kūnu, labai „kūniškos“, nes jos lokalizuotos kūno organuose (glandose) ir reikšiasi per organus. Ne taip, kaip, sakysime, matymo ar girdėjimo jėgos, kurios lokalizuotos ir reikšiasi per, palyginti, mažai išsivysčiusius organus (akis ir ausis), arba jausinės jėgos (atminties, vaizdo, instinkto), kurių organai, manoma, yra smegenyse, bet mokslo dar nėra patvirtinti, arba proto bei valios jėgos, kurios, būdamos grynai sielos turtu, visai neturi organų, žmoguje reikšiasi supraorganiniu būdu. Lytinės jėgos reikšiasi kaip per visą kūną. Šios jėgos bendrai, o kai kuriuose individuose ypatingai, dominuoja žmogaus psichinių jėgų balanse. Patys didžiausieji ir kraštutiniai iškrypimai yra sutinkami šioje srityje, tai yra lytiniame žmogaus gyvenime.

2. Kada lytinės jėgos atbūna

I pasaulį ateidamas kūdikis atsineša su savimi visas lytines jėgas ir visą organinę sistemą, per kurią tos jėgos turi reikšmės. Mes, paprastai, įpratę manyti, kad kūdikystėje ir ankstyvojoje vaikystėje lytinės jėgos yra latencijoje (miega). Iš tikrųjų gi jos yra visą laiką aktualios (budi), tik žmoniškoji būtybė yra dar per silpna „vykdyti jų valią“, kad jų būdėjimas būtų išreikštas veiksmu — kūno ar nors vaizduotės. Bet kai tik vaikas pasiekia pajėgumo ribas kad jis gali jau „pajusti“ savo lytinių jėgų funkcionavimą savyje, tuojau tas funkcionavimas pajuntamas konkrečiai asmenyje — kūno ar vaizduotės, kol vėliau pradeda „srovėti“ ir per kūną, ir per vaizduotę. Lytinio „atbūdo“ pradžia priklauso nuo psichofizinės žmogaus struktūros. Kitaip sakant, nuo to, kaip anksti vaikas tampa pajėgus pajusti savyje lytinių jėgų veikimą. Šiame reikale pajėgiu tampa vienas anksčiau, kitas vėliau. Vieną tik visi tėvai turi įsidėmėti: lytinių jėgų pajutimo (ir net joms „paklusimo“) pradžia nesutampa su vaisinių sėklų organizme atsi-

radimu, kitaip sakant, su atitinkamu lytiniu subrendimu. Yra atsitikimų, kur šeserių — septynerių metų vaikas netik konkrečiai jaučia lytinių jėgų jame buvimą, bet net atlikinėja tam tikrus veiksmus šitų jėgų spaudžiamas. Ties veiksmu, paprastai, prasideda žaidimais su išvirsniais lyties organais, kol pagaliau įsiformina į onanizmą ir kitas lytinio iškrypimo formas, kurios randamos, paprastai, lytinio brendimo išvakarėse ir jo eigoje. Atsitinka vaikų tarpe net „prievaravimo“ akty, žinoma, žaidimo — juokavimo formomis. Suprantama, visi šitie atsitikimai randami atitinkamo socialinio lygio šeimų vaikų tarpe. Vaikai, kurie yra priežiūrimi ir auklėjami šitokių „žaidimų“ nežaidžia.

Išvadinės ar išorinės priežastys anksti vaikui pabūda lytines jėgas? Atsakymas: išvadinės. Tai yra, pati prigimtis, ne aplinkos pavyzdžiai. Bloga aplinka tik formos suteikia toms jėgoms per anksti reikštis. Klaida būtų manyti, kad minėti vaikų žaidimai yra tik imitacijos. Taip buvo manoma anksčiau spekulatyvinės psichologijos atstovų, bet eksperimentinės psichologijos daviniai, ypač vokiečių tyrinėtojų, parodė ką kitą. Vaikas čia neturi ko imituoti, nes lytiniai aktai niekur neatliekami jam matant. Čia turimas galvoje miesto vaikas, kuriam gyvulių ker gimo momentai yra visai neprieinami. Auklėjime klausimas statomas ne kaip palaikyti latencijoje lytines jėgas, bet kaip apsaugoti vaiką nuo jo pavergimo iš tų jėgų pusės. Išvadinės vaiko lytinių jėgų slopinimas reikštų bendrą vaiko vystymosi slopinimą, nes lytinės jėgos, kaip sakėme, eina fatališkai drauge su visų psichinių ir fizinių jėgų vystymu.

3. Kas būtina žinotina tėvams

Kiekviename auklėjime lemianti yra trys dalykai: auklėjimo priemonės ir auklėjimo metodai. Visos trys grupės, kaip matome, imamos daugiskaitoje, taigi, suponuojama, kad jų yra daug. Lytiniame auklėjime priemonės ir metodai galimi visoki, tai yra, daug, bet forma yra galima tik viena: **vaiko priežiūra**. Taip vadinamoji „išsilaukimo“ forma kiekvienu atveju, daugiau ar mažiau, yra nesuipratimas lytiniame auklėjime. Kolektyviniai aiškinimai vaikų tarpe, pvz. mokyklos klasėje, ar organizacijos sueigoje, rimtų auklėjimo institucijų, pvz. Katalikų Bažnyčios, yra net draudžiami. Popiežius Pijus XI net oficialiai prieš tai pasisakė. Motyvas labai paprastas: aiškinant vaikas išmokamas to, ko jis visai savo vaikystėje būtų nežinojęs ir dėl to būtų buvęs laimingesnis, arba ko jis dar nežinojo ir jam liko įkalta per anksti. Dar daugiau, menki aiškinimai dalykų suprofanuoja ir ta profanacija vaikus demoralizuoja. O tie, kurie mėgstą aiškinti lyties atžvilgiu mišrios grupės, dirba net nusikaltama darba, nes atrofuoja jauno žmogaus drovumo galias, kurios yra pats stipriausias faktorių apsaugą jaunuolių nuo paleistuvavimo.

Individualiniai pasikalbėjimai su vaiku lytiniais klausimais darytini tik gyvam reikalui esant ir tik labai autoritetingo asmens. Reikalo gyvumą apsprendžia vaiko prigimtis ir jo gyvenamoji aplinka. Jeigu vaikas savo būdu yra rimtas ir

nėra paliktas ištisomis valandomis be priežiūros, tai nėra reikalo tėvams persistengti, vaikui aiškinant lytinius dalykus, net prileidžiant ir tai, kad jis daug girdi ir mato apgėdus vaikų tarpe. Namų orumas ir dvasinė higiena namie nutelkia, įformina ir sulauko. Sunkios būdo vaikas, gyvenęs blogoje aplinkoje, daug laiko praleidžias be priežiūros, reikalingas dažnų pasikalbėjimų ir pamokymų, pirmiausia moraliniais, o paskui ir visais kitais, tarp kurių ir lytiniais, klausimais. Apsaugai nuo iškrypimų, tačiau pasikalbėjimai, aiškinimai ir įrodinėjimai nedaug tepadės. Vienintelis kelias — konkreti vaiko priežiūra.

Vaiko priežiūra tėvai dažnai labai iškreiptai supranta. Priežiūrėti tai nereiškia vaiką vedžioti ar jį sekioti ir kontroliuoti visus jo veiksmus. Šitokia „priežiūra“ yra vaiko vystymosi trukdymas. Vaiką priežiūrėti reikšia planuoti jo dienos gyvenimą taip, kad jis būtų užimtas: miega, mokykloje, žaidimuose, darbe, skaitykloje, atsitiktinėse pramogose namie ar svetur. Visi jo išėjimai turi būti žinomi tam kas juos reguliuoja (tėvams) ir jam pačiam ta prasme, kad vaikas nepasivilytų sau eiti kur tik nori, kiek tik nori ir — ku tik nori. Kad šitą išpildytų, reikia kad tas, kas likimo tam skirtas (motina) būtų namie. Kitaip, nėra kas vaiko dienotvarkę lemia: vaikas lieka gatvės auka. O kai jis pareina iš tos gatvės namo, ir čia yra vienas pats sau, tada jis, kas liečia lytines jėgas, ima mėginti realizuoti tai, kas toje gatvėje matė ir girdėjo.

Pats pagrindinis priežiūros dalykas yra vaiko stebėjimas ir pagavimas akilia akimi kur jis krypta. Sveikam, paprastai, vaistų nereikia, bet pastebėjus ligos simptomus, tuoj imtis priemonių, kad liga neišsivystytų. Pats paprasčiausias ir vaisingiausias dalykas — nukreipti vaiką nuo aplinkybių, kurios ligos bacilas augina. Šia proga noriu atkreipti specialiai tėvų dėmesį į tris lytinių atžvilgiu vaikams pavojingiausias vietas, kuriose neretas vaikas suklumpa ir tampa iškrypimo auka. Pirmą, naminiai gyvuliai, ypač ūkiuose gyvenant. Bestializmas (mėginimas užsiimdinėti su gyvuliais) yra retas dalykas jaunimo tarpe. Antra, pasileidę draugai, kurie dažnai akipilėsiškiausiu būdu išmoko nekaltus vaikus lytinių iškrypimų, pirmoji eilė onanizmo, ir trečia, homoseksualistai, kurie įvairiomis progomis ieško vaikų artumo ir padaro juos savojo iškrypimo aukomis. Ši liga ypatingai reikšiasi šių dienų miesčioniškame gyvenime.

Bitė — kirpėja

Žurnalas „Science Digest“ praneša apie Amazonės apylinkėse esančias savos rūšies bites, kurios turi palinkimą plaukus sukančioti į mažyčius gabalėlius. Nevaikomos per pusvalandį jos žmogaus galvą plikai nuskustų. Vienas džiunglių nuotykių jieskotojas buvo užsigaubęs ilgą barzdą, su kuria žadėjo pasirodyti kultūringam pasauliui. Deja, nakčia jį apniko tos bitės ir jam miegant kaip skustuvu barzdą nukandžiojo.

Trijų matavimų televizija

RCA jau pradeda demonstruoti trijų matavimų televiziją. Amerikiečių Eksperimentinės Biologijos Draugijos suvažiavime buvo demonstruoti pavaiškiai mikroskopinių gyvių, rodami trijų matavimų televizijos aparatu.

Lietuvos Mokslo Akademijoj

Mokslo akademijos prezidentas prof. J. Matulis Vilniuje pareiškė, kad daugelis svarbių mokslinių bei ūkinių problemų dar sprendžiamos lėtai. Mokslo akademija iki šiol nesugebėjo mobilizuoti visas respublikos mokslines jėgas itin stambiams kompleksiniams pirmaeilės svarbos uždaviniams spręsti. Jis pabrėžė, kad mokslinėje ir ūkinėje srityse, kvalifikuotų mokslininkų dar nepakankamai perteklia savo patyrimą jauniems kadrams.

Subolšeivikina vadovėlis

„Vilniuje, birželio 24 d. Lietuvos TSR švietimo ministerijos įvykusiame pasitarime buvo aptartas klausimas apie išleidimą mokyklinių vadovėlių naujienoms mokslo metams.

Iki mokslo metų pradžios turi būti išleista 112 paskirų vadovėlių, iš viso 1.903.000 egzempliorių. Didžioji jų dalis jau išleista. Išėjo iš spaudos visi vadovėliai penktosios lietuviškų mokyklų klasėms. Visų pirmą išleista literatūros chrestomatija aštuntoji — dešimtosios lietuviškų mokyklų klasėms. Iš viso jau išleista 85 atskiri vadovėliai, apie pusantro milijono egzempliorių.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 So. Halsted St.

Tel. CALumet 5-7237

Chicago 8, Illinois

Sandėlis Baldų, Elektrinių Saldytuvų, Skalbių Mašinų, Jewely ir Televizijos Aparatų. Lengvu dalinų išsimokėjimu.

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 P. M. Budriko Radio Valanda iš WH-FC 1450 kil. radio stoties, ketvirtadienio vakarais nuo 6 iki 7 v.v.

EARL E. JAMES
Akmenų Vilnoms (Rockwool) Insulacija
Stogai ir šonų apmušimai
Blue Island Representative for "Monarch" Roofing Co.
2418 YORK STREET Blue Island 5 Blue Island, Ill.

Wm. A. Fleming's DRIVING SCHOOL
Išsimokykite vairuoti
Paklauskite mus apie 6 pamokų pamėginimo kursą už žemą kainą.

Saukite: Glen Elyn 2462
344 Pennsylvania Ave.
GLEN ELLYN, ILLINOIS
Jūsų pamokos prasideda nuo jūsų durų.

BOWLERS

Dabar yra laikas paruošti tvarką Rugpjūtį. Jūs specialiai bowling grupė. Pasitarkite su mumis apie pagėdaujamą datą ir laiką. Mes maloniai sutinkame pasikalbėti kasdien susitikimo lygų ir specialiom „bowling“ grupėm šokiadieniais ir šėd. popiet. Mes turime 203 pagėdaujamą vietą šokiadienį vakarų tvarkraštyje. Profesional „pin spotter“ visokioms progoms. **TEMPLE ALLEYS** Home of 1952 — 17th Annual Mens and 1953 — 15th Annual Women's West Suburban Tournaments. 921 Curtis Downers Grove, Illinois. Tel. Downers Grove 1760 (jei neatliepia — LA Grange 4632).

DEMESIO SAVININKAI! LAKESIDE FURNACE CO.
Gaziniai pakaitalai — aliejinės krosnys — krosnys
Išvalomos didelės jėgos siurblių.
Patalsymai dalyvams dėl visokių krosnių.
2017 East 75th St. Grovehill 6-7878 or 79

C. E. LANDSCAPING

HUMBOLDT 9-0848

NEMOKAMI APSKAICIAVIMAI

Iš ankstybesniųjų

rašto žmonių

Šiemet sueina 90 metų kaip Vabalnikas mirė (1862.VIII.7) Mykolas Rudzinskis, kurs dar 1857 metais išleido „Maldų knygą“ iš visokių rasztu surinktą.

Modernus fakultetas

Detroito (katalikų) universitetas atidarė naują fakultetą, kuriame bus dėstoma iškalba, radijo tarnyba, televizija, žurnalizmas ir teatro menas. Fakultetas pavadintas Communication Arts.

Susirūpinę Savo Plaukais?

Jei sielotės ir esate susirūpinę dėl per didelio plaukų kritimo ir dėl jo trapumo iš priežasties nepaprasto suma to išaugusių išgirdę, kad daug asmenų įsigijusių nuo panašių dalykų labai entuziastingai užgria naują formulę vadinamą TRYSAN. Jie teigia, kad šios ir kitos plaukų bėdos, pačiančios iš galvos niežėjimo ir plėkianų, buvo sekminai sulaukytos tvaikingu šio nepaprasto mišinio naudojimu.

Nelaukite, kad jūsų plaukų padėtis blogėtų; pabandykite TRYSAN. Dabar galima gauti ribotą kiekį specialia kaina pasiunčiant šį skelbimą sekančiu adresu. TRYSAN CO., Box 226, Dept 46, Peckskill, N. Y. Jie jums atsitys du \$3 vertės indelius už \$5, o tai sutaupymas \$1 nuo reguliaraus kainos. Pinigų nesiųskite, tik užmokėkite laiškančiui kai pristatys.

Vardas
Gatvė
Miestas Valst.

DEMESIO SEIMININKES! Sviečiai Iškepti

PAJAI

Visokių vaisinių pripildymų
Pasaukite arba ateikite šandien!
GARY 4-7313
Wayne Hickey savininkas
Jie yra skanus

P and W GRILL

Ridge Road ir Harrison — Gary, Ind

PRECIZINIS TELEVIZIJOS IR RADIO

APARATŲ TAISYMAS

Sąžiningas ir garantuotas darbas. Aparatų nemokamai paėmami ir pristatomi į namus.
DARBO VALANDOS: 6 v.v.—10 v.v. šeštadieniais: 8 v. ryto—10 v. vak.
M. REMKUS, 4119 So. Francisco. Tel. YA 7-1099

PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IS TOLIMESNIU DISTANCIJU
TURIS ILGA PATYRIMA

JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.
Tel. WALbrook 5-9209

● TELEVIZIJA ● RADIO ● SĄLDYTUVAI ● SKALBIAMOS MAŠINOS ● LYGINTUVAI (IRONERS) ● PLOKŠTELES (RECORDS) ● NAMŲ REIKMENYS

WEISS APPLIANCE

PILNAS TELEVIZIJOS IR RADIO APARNAVIMAS
4057 South Archer Avenue
Tel. Yards 7-8666, Chicago 32, Ill.

DEMESIO SAVININKAI! CEMENTO DARBAS VISOKIŲ RŪSIŲ
Cementiniai kvadratiniai gabalai, pamatai, namų pakėlimas, garažai, šaltiniai, rūsiai ir plytų darbas. Nemokami apskaičiavimai.
PETER AMERIO
RADCLIFFE 3-6017

DEMESIO SAVININKAI! LAKESIDE FURNACE CO.
Gaziniai pakaitalai — aliejinės krosnys — krosnys
Išvalomos didelės jėgos siurblių.
Patalsymai dalyvams dėl visokių krosnių.
2017 East 75th St. Grovehill 6-7878 or 79

Studijų kelionė Australijon

Dr. A. MacLean, Katalikų Universiteto Washingtone profesorius, išvyko į studijų kelionę po Australiją.

Nešiojama kamera

Radio Corporation of America (RCA) išrado nešiojamą 50 svarų sunkumo, televizijos kamerą, kuri palengvins perduoti aktualias naujienas.

Kiekvieno trečiad. ir šeštad. vakarą
Didžiausia Paroda Amerikoje Už Dolerį

STOCK CAR RACES

(Automobilių Lenktynės)

SOLDIER FIELD

8 šturpingi įvykiai — Susijaudinsite kiekviename apibėgime. Prisirengimui išbandymai 6:30 - Pirmos lenktynės 8:30 val. vakare. Bendras įėjimas \$1.00 (su takais). Vaikams 25c (su takais).

CHICAGO AUTO RACING ASS'N.

Harrison 7-8677

TIKRAI LIETUVIŠKA

Maisto Krautuvė

GARDŽIAUSI IR TAIPOGI GERIAUSI VALGIAI
LIETUVISKAM APETITUI. MANDAGIAUSIAS IR
VERTINAMAS PATARNAVIMAS YPATISKAI
STANISLOVO IR MARIJONOS METRIKIŲ.

Garsi METRICKO

Farm Food Company

1804 West 47th Str., Chicago 8, Ill.
Telef. Yards 7-8393

**PLANINGAS, TAUPYMAS
MOKA GERUS DIVIDENDUS**

Kiekvienas žmogus turėtų atleikamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.
Taupyti reikia: senatvel, vaikų mokslo, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalingam. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šandien!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Vt 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

**SIUVAMŲ MAŠINŲ KRAUTUVĖ
ARCHER SEWING CENTER**

4170 SOUTH ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILL.
Tel. BISHOP 7-1045

parduoda, taiso bei keičia visų rūšių SIUVAMAS MAŠINAS ir RAŠOMASIAS MAŠINELES. Didelis pasirinkimas senų ir naujų. Palmam ir pristatom. Vykstame į provinciją iki 100 mylių už Chicagos demonstravimui. Geros išsimokėjimo sąlygos — tik 10% įmokant. Skambinkite Bishop 7-1045 arba atsilankykite asmeniškai.

**UŽTIKRINTA APSAUGA PLIUS
NAUDINGI ATGAVIMAI!**

Nauji taupytojai yra mielai noru priimami. Jūs galite atidaryti taupymo sąskaitą dabar iki liepos 1-mos d. be pradžios dividendų. Dividentai kas pusę metų! Daug patarnavimų įskaitant paskolos namų pirkimui; žema kaina — skubus patarnavimas — ilgi išsimokėjimai.

**CITIZENS FEDERAL SAVINGS AND
LOAN ASSOCIATION**

1542 Halsted Str. Chicago Heights, Ill.

LINKSMIAU ATOSTOGAUJANČIŲ NUODĖMĖS...

Dr. HENR. LUKASEVICIUS, New York, N. Y.

Parašė Redaktorius laišką ir liepė pasitaisyti. Ko nutylai? — sako. — Atsiliepk!

Atseit, tu dirbi, tai turi laiko, o mūsų daugumas atostogauja, tai, suprantama, kad jie užimti ir laikraščiams neskaityti, ir nerašo. Chicagoje dabar liepos ir rugpjūčio mėnuo. O pas mus, tolimuose Rytuose (ties New Yorku, Brooklynu, ar Great Necku), kas? — vasaris, „morčius“?...

Bet, jei valdžia iš Redakcijos liepia, tai, žinoma, galima šį tą atostogaujantiems parašyti. Kai jau bemeškeriojant Kerne bunk Port'e ar kuriam kitam rojų, kelbukai nesikabins, tepasiskaito atostogaujantieji, ką rašo tie, kurie neturi ką veikti...

Okey! Atsiliepsim ir išklusim, taip sakant, atostogaujančių nuodėmės, pridėdami ir vieną, kitą dvasišką patarimą. Paeiliui. Numeriais. Ir taip: — 1. Jūs, visi bosai ir boseliai iš „fektorių“, šapų ir ofisų, kurie ten maudotės „bičiujė“, būkite gallestingi bent sau ir nelupkite devintos skuros nuo kūno: užtenka to, kad per metus ją lupėte kitiems...

2. Jūs, kurie iš rezistencijos padarėte nesantarvę, ir kurie iš Brooklyn „Vienybės“ visą vienybę išjojot, nuplaukite „griekus“ Lapienės rezorte, kad, grįžę po atostogų, būtų mēt balti ir daugiau nesirgtumėt gumbais.

3. Jūs, lietuviškos visuomenės vaikai, kurie likote namie, išleidę neribotoms atostogoms mūsų susitarimo viltį, kada nustosite pėstis ir triukšmauti? — 4. Jūs, kuriems buvo per karšta ateiti New York'e į bašiojo birželio minėjimą, ateigavinkite šaltame Atlante į kitamet ateikite! Važiudami savo naujais automobiliais maudytis, būkite tikri, kad jums kelyje į „bičiūs“ neapsunkins trafiko anie broliai iš Sibiro, kurie puošniais automobiliais nevažinėja. Išsimaudykit ir ateikit! Tikrai jums čia nebus karsčiau, kaip tiems, kuriuos vežė užkaltauose vagonuose...

5. Jūs, kurie rašote į laikraščius, grįžę po atostogų, vadinait daiktus jų tikraisiais vardais. Sakysim, jei jau koks lektorius yra lektorius, tai „negvaltavokim“ jo į profesorius. Leiskim kam ramybėje dēstyt rusų kalbą ir nekabinkim ant jo galvos visokių ten „Prof.“! Tikėkimės, kad jam ir taip jau užtenka savų sunkumų, pavyzdžiui, kad ir su ta pasiutusia anglų kalba...

Nevadinkim taip pat rašytojais visų tų, kurie moka pasirašyti, ir bent jau nerinkim į valdybas tų, kurie rašo tik namų pardavimo skelbimus. Tie kūriniai ir geri ir realūs, bet visuomenė ligi to literatūros žanro dar nepriaugus...

Senus vadinkim senais, o naujus naujais. Pavyzdžiui, kam kalbėti apie Susivienijimo naują valdybą, jei ji vis ta pati ir ta pati? Nauji būna senimai, bet valdybos pasilieka senos. Taip ir vadinkim.

Besidžiaugdami lietuviškos kultūros laimėjimais, neperverpinkim paties didžiausio: tautinio alaus bravoro įsteigimo. Vadinkime, kol negirti, bravorą bravoru.

Pagalčiau, kad žmogus veda, nešaukim, kad jis jaunavedis. Žmogus, sakysim, veda kokią ketvirtą žmoną, o visi sako ir rašo: naujavedis! Ne naujavedas. Jo tik žmona nauja. Taip ir sakykim.

6. Na, ir paskutinis punktas: tai apie tuos, kurie pasitraukė iš bet kurio visuomeninio veikimo, ir ta prasme pradėjo savo amžinas atostogas. Mes neužmiršom ir mūsų aussydard skamba anų atsargos patirtų kalbos ir šūkių, su kuriais jie yresi Amerikon. Pasilgstam jų veidų susirinkimuose, minėjimuose ir piknikuose. Dairomės į juos, kai jie, parsinešę iš fabriko po 60 ar daugiau dolerių į savaitę, krapštos po nuosavų namų kiemą, sodina gyvatvėres ir po jomis užkasa savo patriotizmą... Laukiam, kada jie savo žvilgsnius nuo naujos televizijos, nukreips į lietuviškus laukus, ir kada pabudusi sąžinė jiems pasakys: laikas baigti atostogą ir laikas grįžti į lietuviškos kultūros želstančius dirvonus!

Balsas iš ten

Vieną rytą Keraitis laikraštyje rado savo paties mirties pranešimą. Su nejaukia savijauta šaukia savo draugą telefonu.

— Ar tu skaitei mano mirties pranešimą? — Taip, nusigandęs atsako jis, — bet iš kur tu kalbi?

Praktiškas vyras

— Daktaras liepė man šią vasarą būtinai jūros vonias imti. Kur tu manai, vyreli, aš galėčiau eiti? — Eik, pas kitą daktarą.

Per vėlai

Sūnus ateina į tėvo raštinę. — Kaip einasi, tėveli? Aš atėjau tau labą dieną pasakyti. Tėvas: — Tu ateini per vėlai, mano vaike. Tavo motiną jau turi visus pinigus, kuriuos aš šiandien gavau. Ji ir tik buvo užėjus „labą dieną“ pasakyti.

Žmona dainuoja

— Rapolai, kodėl jus stovite lauke prie durų? — Ar negirdite, mano žmona dainuoja. Jei aš būsiu viduje, tai žmonės gali pamanyti, jog aš ją mušu.

Mokykloje

— Į kiek dalių, Jonai padalytų tavo motiną pyragą jūsų šeimoje: jei yra: tėvas, motina, sesuo ir tu? — Į keturias. — Teisingai. Bet jei ateitų tavo teta, tada į kiek? — Tada jis nebūtų dalinama. Motina ji paslėptų.

Paaikšėjo

— Kaip mudu su vyru barameis, visuomet vaikus išsiunčiame laukan iš kambario. — Dabar žinau, kodėl jūsų vaikai taip dažnai sode matosi.

Pas tinginę šeimniukę

Kur padėdi tuos pinigus, kad žmona rasti negali? — Aš dedu į kiaurą kojine.

Irodymas

— Iš kur žinote, kad jis buvo girtas, — klausia teisėjas. — Jis autobuse vienai damai užleido savo vietą. — Tas nereiškia, kad jis galėjo būti girtas. — Bet jis tik vienas buvo autobuse.

Logiškai

Marytė nenorėdavo eiti anksti gulti. Kiekvieną kartą tekdavo motinai kaip nors prikalbėti. Viena kartą motina sako: — Žiūrėk, Marytė, visi maži paukšteliai jau seniai miega, tai ir tau laikas miegoti. Kita rytą 5 val. budina Marytę motina: — Mama mama, visi maži paukšteliai jau sukilo ir jų motinos taip pat...

Pajista

Vienoje valgykloje keikeris prieina prie svečio Bergo ir sako: — Berge, jūsų žmona prašo jus prie telefono. — Prašo? — tai turi būti kitas Bergas.

ARTHRITIS KANKINIAI!

Aš kentėjau nuo Arthritis dešimt metų ir vis šiau blogyn: aš negalėjau vaikščioti ir net negalėjau pakelti rankos. Aš pavartojau Bra'zilis mėsą, bet man nerekėjo jų vartoti jau per tris metus ir aš jaučiuosi kuo puikiausiai. Kaip išdėtytas aš jums galiu padėti šioje apylinkoje pagal šį pavadinimą Brazil Distributors.

George J. Freden
Apsitūpinkite vienam mėn. siųsdami \$3.10 (taksas įskaitytas):
BRA'ZIL DISTRIBUTORS
5800 S. Madison St.
HINSDALE, ILLINOIS

Dėl C. O. D. pirkimo šaukite Hinsdale 349. Jūs vis dar turite palengvinimą pagal nurodymus pusl. mēn. ir jūs nesijausite geriau, atsiųskite atgal likusias ir jūsų pinigai bus gražinti.

Nervuoti? Negalite Miegoti? Paimkite: Naują - Saugų VITA - REST Miegokite gerai, Atsikeltite linkmi, norinti kuo greičiau vaikščioti! Nervams ir miegojimui tabletės. Nereikia recepto. Valstiniško formulė.
• NERA NARKOTIKU
• NESUDARO IPRAITIMO
Vita-Rest yra vitaminas raminantis dėl nemiegavimo, nerimo, nerio, nervų iritacijos, sutraukinimo, ir nervų suirimo nuo alkoholio. Labai rekomenduojama dėl isterijos.
36 Tablečių \$1.50

DAB'S LABORATORY
Siųskite jūsų užsakymą šiandien!
Darb's Laboratory
101 Broadway - Filmore 4-2901
Melrose Park, Illinois
□ Pinigais □ C.O.D.
Pavardė
Adresas
Miestas
C.O.D. arba pinigais — mes užmokame už siuntimą.

J. A. CONSTRUCTION CO.

• Namai statomi pagal užsakymą
• Industrijom Komercijom Perstatymai
• Mūriniai Cementiniai Medžio darbai Mūrininkystė
• Pastogėse ir rūsiuose butai Nemokami apskaičiavimai
Vykstam bet kur
Tel. CRETE 7291
SKYline 4-7873
328 Exchange St., Crete, Ill.
Tony Augustino, sav.

Vengkite valgių gaminių karštumą
E. J. & E. RESTAURANT
2202 Chicago Road
CHICAGO HEIGHTS, ILL.
• Namie gaminti valgiai
• Vidurdienio vištiesos pietūs
• Stiklai ir užkandžiai
Atvykite kartu su savo draugais. Galima užsakyti valgo-
nų kambarį bankietams ir privatiems pobūviams
Atsiras 24 val. kasdien
Dabartinis savininkas ir operuotoja.
LOUISE MULLIGAN

Susipažinkite su mūsų **SUPERIOR PERMANENTS**
Pasirinkite šaltą. Mašininį ar Be-
mašinos pusmetinį
Reg. \$25
Susukavimas \$12.50
Reg. \$20
Susukavimas \$10.00
Reg. \$15
Susukavimas \$7.50
Reg. \$10
Susukavimas \$4.95
Reg. \$8
Susukavimas \$3.95
Telefonuokite susitarimui. Absoliutus
kai jokių nuolatų be šio kupono!

LILLIANELL'S BEAUTY SHOP
8800 S. Racine RA 3-9075
Vardas
Adresas
Telefonas
Atdara šokiadieniais 10:15 iki 10 v.v.

BLANEY PARK RESORT
BLANEY PARK, MICH.
67 mylios į vak. nuo St. Ignace.
33,000 akrų šiek tiek skirtingo. Vieš-
bučiai, vasarnamiai, pernakvojimui
nameliai, deluxė motorcourt, sau šei-
mininkauti nameliai. Įvairiausia val-
gių vietų Upper Mich. Appetizing sta-
las vidurkio užkandžiai, bažnyčia,
golfo rungtynės aikštės, aerodromas,
cocktail lounge, ežerai, plaukio-
jimui baseinas, vaikams žaisli aikš-
tės, arkliai, teatras ir t.t. Šioje va-
sarvietėje. Matysite briedžius kas-
dien. Palengvinimas nuo šienlės.
Sezonas nuo geg. 1 iki gruod. 1.
HAROLD STECKEL, RES. MGR.
(Tai dar viena iš Joe Bachuno
vasarvietių).

THE OAKLANDS HOTEL and RESORT

• Valgomajam — pietūs, užkandžiai, su-
mušiniai.
• Viešbutis — dieninės ir savaitinės kai-
nos.
• \$1.00 už automobilį per dieną, parki-
nimas piknikautojams
• Dėl maudymosi — įvarus vanduo ir
paplūdimys.
• Dėl žuvinimo — sekmingai gaudoma
„pan“ žuvis.
• Cocktail Lounge — tikrai maloni vie-
ta dėl pasilinkiminio.
• Tikrai val. su puse važinėjimas — nuo
route 12 prie Genoa City, Wis., and
skaidraus, įvaraus ežero Powers.

THE OAKLANDS HOTEL and RESORT

Powers Lake - Genoa City, Wis.
Saukite: Genoa City 4913

DEMESIO, motoristai! Leiskite patyrušiams vyrams pataisyti jūsų automobilį! Prieinamos kainos, vertingas darbas.

LINDEMANN BODY SHOP
812 Tenth St., Waukegan, Ill.
ONTARIO 5604

DEMESIO UZSIENINIŲ AUTOMOBILIŲ BARGENŲ JIESKOTOJAI

Mes turime, beveik visokių išdirbyčių užsieniškų autom. nuo 2,175 ir virš. Dalyi ir priedai. Pamatykite mūsų vartotus automobilius taip pat už žemiausias kainas, lengvi išimokėjimai

BILES CAR - RAL
344 Pennsylvania Ave.
Glen Ellyn, Illinois
Atdara kasdien ir sekmadi. iki 9 val.

BANT'S VILLA

Supakuotos prekės, importuoti ir naminiai

VYNAI ir LIKERIAI

Skanus sumuštiniai išsinešimui
• Vištiena
• Steikiai
• Karbonadai
95-tos ir CRAWFORD
Evergreen Park 9288

LOUISE'S BEAUTY SHOP

Helene Curtis
Mašina - Be-mašinos - Šalti pusmetiniai \$5.00 ir augš.
Atdara kiekvieną vakarą pagal susitarimą išskyrus ketvirtadi.
617 W. 38th - Gary, Indiana
Tel. Gary 4-8574

Turintieji "Gas permits" šaukite Klomp's Sheet Metal and Furnace Works. Perremontavimai ir gazu-apildymai už žemiausias kainas. "Exhaust" ventiliatoriai — "Canopy" darbai — Stoglangiai. Visokių firmų centrinės krosnyys įtaisomos — "Gutters" ir "downspouts" — Dūmtraukiai — visokių rūšių sinkos. Metaliniai dieniai ar metaliniai stogai. Nemokami apskaičiavimai — Mieste ir priemies-
čiuose, 367 E. 116th St. Pullman 5-6333

ANTRAPIAI IR PAMINKLAI

pastatomi už žemiausias kainas dėl jūsų mylimųjų, kurie išsišakyrė iš jūsų tarpo.

Leiskite pastatyti pagal jūsų nurodymą paminklą, kuris stovės kaip simbolas amžinosios vertės ir nepaprastos pažadėjimos jums ir tiems, kurie praeis pro šalį, kad geri ir nusipelnę gyvenimo toliau ateinančiam gyvenime.

LAKE COUNTY MEMORIALS

Robert L. Pavaglio
614 So. Genesee, Waukegan, Ill.
Ont. 6788

G. LeRoy Lehr

Nauja, moderni "air-conditioned" laidotuvių koplyčia. Pilnas laidotuvių aptarnavimas.

Modernios patalpos

LEHR FUNERAL HOME

6040 So. Pulaski Rd.
PORTSMOUTH 7-7676

Dėmesio nuosavybių savininkams. Leiskite mums duoti jūsų gazo leidimul eleg. Mes įvedame gazo — aliejaus arba anglies pečius. Patalpoms visas dalis. Pilnas metalo plėkščių darbas. Nemokami apskaičiavimai. Žemos kainos.

WRIGHT SHEET METAL
613 E. 7th Ave. Gary Ind.
Gary 3-2192

NELAUKITE, NES—

Rytoj Jau Gali Būti Pervėlul

Jei norite užsijunkinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šlapį ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208

GENERALINIAI AGENTAI šių Kompanijų:

MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

DEMESIO, NAMŲ SAVININKAI! Prekiaukite tiesiog su kontraktoriai

1½ AUTO. GARAZAS 2 AUTO. GARAZAS
14×20 \$489 18×20 \$589

• 9' į viršų pakeliamos durys
• Stogai dengti "shingles"
• Pūsiai, geveliai
• 2 po 4 stiklus langai
• 1 "service" durys
Už cemento grindis ir pakrastių pridėti \$161
Mes taip pat statome naujus namus ir atremontuojame

TOTH AND DIETRICH BUILDERS
HIGHLAND, INDIANA Tel. HIGHLAND 1154-W
MES VYKSTAME BET KUR

PLAY GOLF AT SILVER LAKE

147th & 82nd Ave., Orland Park, Illinois
Erdvys valgomasis kambarys
Didelis baras
2 gražūs "18 hole courses"
Palogus "shower room"
Rezervuokite vietas telefonu:
ORLAND PARK 140

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON

— savininko —

St. Casimir Monument Company

3914 West 111th Street

Vienas Blokas nuo Kapinių Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Mieste

Telef. CEDarcrest 3-6335

PROGRESS FURNITURE CO.

Chicagos Lietuvių Bendrovės Krautuvė

Teikia mažiausias kainas šiame mieste ant visokių namam reikmenų, nes suglaudę 2-jų krautuvių prekybą I VIENĄ

SU VIENOS KRAUTUVES OPERAVIMO IŠLAIDOM DARO DVIEJŲ KRAUTUVIŲ PREKYBĄ

už daug daug mažesnes kainas

Daugiau kapitalo, daugiau prekių, mažiau rendų, mažiau algų, taksų, šviesos ir kitų išlaidų.

FAKTAS KALBA PATS UŽ SAVE

Chicagos ir apylinkių lietuviai darykite sau ir šiai įstaigai gero suprasdami, kad nėra ir negali būti kitos Lietuvių baldų krautuvės Chicagoje, kuri galėtų sumušti „Progress“ kainas. Dėl kiekvieno namam reikmenų pirkimo, visuomet kreipkitės į šią įstaigą.

4181-83 PROGRESS FURNITURE CO. LaFayette Archer Ave. 3-3171

Lengvi išsimokėjimai pritaikomi visiems.

John F. Eudeikis

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. Yards 7-1741-2 ir Bishop 7-9481

4330-34 South California Avenue

Telefonas Bishop 7-9719

AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. 807E 1410 S. 50th AVE.

CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.

GRovehill 6-0142

HEmlock 4-2644

TOwnhall 3-2109

LIUDĖSIO VALANDOJ

Saukite

MAŽEIK & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia

REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta

Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavi-

mas yra teikiamas

dieną ir naktį. Rei-

kalo šaukite

mus.

Mes turime koplyčias

visose Chicagos ir

Roslando dalyse ir

tuojaus patar-

naujam.

STEPONAS C. LACHAWICZ

2314 West 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

10756 S. MICHIGAN AVE. Pullman 5-1276

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS-VANCE

1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

POVILAS J. RIDIKAS

8354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET

Telephone YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139

JULIUS LIULEVICIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 8-3572

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781

MEILĖ

(Iš dienoraščio)

JERONIMAS IGNATONIS, Chicago, Ill.

Pirmadienis.

Sunki diena. Galva pilna, lyg kopūstų raugo. Kai reikia atsi-
kelti ir dešimt žadintuvų nieko
nepadarė, jei ne žmona. Ro-
dos, abudu vienu laiku nuėjome
gulti. Kai tik ji užmigo, aš at-
sikėliau ir paslėpiau žadintuvą
plytoje. Uždariau sandariai, ir
rankšluostį įvyniojau, kad nesigirdėtų. Bet rytą girdžiu, jis
skamba ir įkyriai skamba ties
pat mano galva po lova. Aš net
nepajudau. Suprask, miegu.

Kelk, į darbą pavėluosi.
Jau seniai žadintuvus nuskam-
bėjo, — sumurma žmona ir ap-
siverčia ant kito šono.

Pažįstu savo žmoną. Jau jei
sykį pasakė, tai neužmirš pa-
kartoti nors ir tūkstantį kartų
ir vis tą patį. Atsikėliau ir pir-
tų galais išėjau. Geriau be
triukšmo. Priešingu atveju ne-
žinia katras katrą pirmą iš-
stuntume į darbą.

Valgomajame ant stalo pilna
indų ir stiklų, o tarp jų vaka-
rykštės meilės trupinių. Buvo
kaimynai užėję ir dar kažką
kartu atsivedę. Bene svarbu kas
dar buvo. Svarbu, kad buvo.
Mes valgėme, gerėme, mylėjo-
mės. O dabar tik gaizus kvapas
viso to beliko. Kai pasižiūriu į
išmirkusius, išpurusius palieto
gėrimo klanuose trupinius, nori-
si laukan bėgti. Skubu galvą
kišti po šalto vandens srove,
idant ji nuplautų visą mano ap-
siblausimą. Man besiprausiant,
girdžiu, žmona šaukia:

—Paruošk vaikams pusry-
čius.

Aš nieko jai neatsakau, nes
gerai žinau, kad man nors žo-
delį pratarus, ji taip pat nenū-
tylės. Meilė geriausia išreikšia-
ma tylia. Juokingi tie poetai ir
rašytojai, kurie tiek daug nak-
tyų prarado ant stalo, kol su-
rankalioja gražiausius žodžius
apie meilę! Pagaliau, ar aš savo
žmonos nemyliu? O vaikų! Ne
žodžiais taip pat aš jiems savo
meilę reiškiu. Įžiebiu ugnį ir už-
kaičiu vaikams saldaus pieno.
Kai pasižiūrėjau į pieną, man
bloga pasidarė. Išskyrus pieno,
nieko daugiau ir nebuvo. O taip
norėtusi kažko rūgštaus.

Tavo darbas vaikus valgy-
dinti, — surikau užpykęs. Tren-
kiau duris ir išėjau, palikęs ver-
dantį pieną. Laiptais bėgte nu-
bėgau žemyn, kad manęs nepa-
vytų žmonos plūsmas.

Užsukau į karčiamą, alaus iš-
gėriau. Blogumui numaldyti
puspantę į kišenę įsikėliau. Už-
ėjau į valgyklą. Užsisakiau vie-
niškos šnicelio. Užsiriškiau. Pa-
sijutau geriau, ir norėjau grįž-
ti į namus pažiūrėti, ar pienas
neišbėgo ir neprieko. Bet pa-
davėja meiliai nusišypsavo, pa-
dėjo man garuojantį šnicelį.
Viršuje jo kiaušinis, kaip ramu-
nė. Tik valgyti ir gardžiukis.
Žmona niežtomet man tokio ne-
paduoda. Padavėja dėliodama
lėkštės, šviesus, kalbina mane
ir visokių gėrybių siūlo.

— Štai kur tikroji meilė! —
valgydamas šnicelį, galvoju. —
Kada tik ateini: vakare vėlai, ar
rytą anksti, — visuomet tave su-
šypsena sutinka ir ko tik pa-
prašai, tau paduoda.

Kai padavėja atnešė lapelį,
kuriame pažymėta, kiek aš tu-
riu sumokėti, aš norėjau jai pa-
siguosti, kad mano žmona dar
lovoje tebeguli. Tegu, šį kartą
nutylėsiu. Bet kitą kartą — ne.
Aš nežiūrėjau į lapelį, kiek ten
parašyta buvo, ištraukiau ketu-
ris žaliukus ir padaviau.

— Gerbiama, tai yra per-
daug. Pasiimk gražos, — nus-
tebo ji. Aš atsikeldamas, palie-
čiau jai ranka truputį aukščiau
alkūnės, (o kokia ji švelni!),
palinkėjau galva — kitą kar-
tą! Ji man taip nusišypsavo, jog
buvau tikras, kad tai daroma iš
tikrosios meilės.

Darbe visą dieną įsiekojau
atramos. Turiu bosą gerą. Tai
ne žmona. Jis man pasiūlė eiti
namo, pasilsėti. Bet aš pasižiū-
rėjau į kišenę. Jis paplojo man
per petį ir nusišypsavo. Eida-
mas namo, apgailestavau to žy-
gio. Puspantės be šeštadienio
negausiu. Bargan niekas man
neduoda.

Antradienis.

Šlykščiausia diena. Arba aš
kam užkliuvu, arba kas man.
Vakarykštis ginčas su žmona
dėl pridėjinto pieno išsivystė į
tokį barnį, kad nė vienas į antrą
nebeįsivertė pažiūrėti. Nieko
taip nekenčiu, kaip neteisingo
apkaltinimo. Ar ne ji kalta, kad
pienas pridėję? Ji žino gerai,
kad aš pirmadieniais saldaus
pieno nepakenčiu nė kvapo.

Trečiadienis.

Geriau, kad jo visai nebūtų.
Pilnas nuobodulio ir netikru-
mo. Toli nuo visko. Nuo buvū-
sio ir būsimos džiaugsmo. Tuščia
visur: galvoje širdyje ir kišenė-
je. Grįžęs iš darbo sumušiau
vaikus, kam jie iš manęs papra-
šė po dešimtuką ledams pirkti.
Tie varliukai moka tik pinigų
iš tėvo kišenės išvilioti. Patys
dar nemoka užsidirbti, bet jau
mokosi kaip kito uždirbtus pinig-
us išleisti. Kaip tyčia, jie dau-
giausia iš manęs prašo pinigų,
kada aš pats jų neturiu. Gal tik
pasijuokti jie nori iš manęs.

Žmona dar teberūgsta. Pridė-
gintą pieną surauginusi, pie-
tus išvirė varškėčiu. Sako,
sveika dvasiai ir kišenei du kar-
tus į savaitę papaslinkauti.
Varškėčiai pakartę ir nežmoniš-
kai neskanūs. Tai ne vieniški
šniceliai. Išėjau pavaikšioti pa-
liai restoraną, nors kvapo pa-
uostyti. Padavėja tokia meili ir
vikri. Visiems su šypsniu patar-
nauja. Aš pasiilgau moteriško
šypsno ir, rodos, niekuomet jo
nematysiu. Gyvenimas toks
tuščias ir nuobodus be moterų
šypsno.

Ketvirtadienis.

Ilgesio ir vilčių diena. Ilgiuo-
si tikrosios meilės ir viliosios jos
sulaukti. Skačiuoju valandas,
praėjusias savaitės darbo dienas
ir džiaugiuosi, kad rytą jau
penktadienis. Paskutinė savi-
tės darbo diena Rytą dar žadi-
ntuvus anksti mane prikelis, o
paskum — ak kaip gera! Aš
jaučiu, kaip mano įtempti rau-
menys pradeda atsileisti ir iš
tolo užuodžiu be rūpesčio dienų
kvapą.

Penktadienis.

Staigmenų diena. Didžiausia
man staigmena — aš nubudau,
dar prieš žadintuvo skambėjimą.
Svarbiausia, akys pačios
prasimerkia. Kažko aš laukiau.
Nepaprastai. Tiesiog ilgiuosi.

Virtuvėje dar didesnė staig-
mena. Žmona jau laukė su pus-
ryčiais manęs. Kiaušinėnė sken-
di riebaluose, kaip gintaras pa-
plūdymyje. Žmona dar ankščiau
atsikėlė už mane, pirštų galais
vaikščiojo, idant neišbudintų O!
Ji moka tyliai vaikščioti. Kaip
lapė.

— Ko gersi? Kavos, arbatos,
ar kakavos? — pirmą kartą iš
po apšibimo ji prakalbo. Taip
meiliai, atlaidžiai ir nuoširdžiai.

Aš pasižiūriu į plytą — visi-
trys puodai jau garuoja. Pasi-
rink, ką tik nori. Kaip restora-
ne. Ir žmona šypsosi. Kad nenu-
kreipčiau josios šypsno kitur,
aš pasirinkau visus. Geriu iš ei-
lės. Pirmą kakavą, paskum ka-
vą ir išeidamas dar arbatos sti-
klinę. Pagal gyvenimo eigą. Kai
vaikas buvau, gėriau tik kaka-
vą, kai jaunas — kavą, o kai pa-
sensiu — tik žolelių arbatą.

Niekuomet aš taip neįėjau
dirbamo darbo prasmės kaip
penktadieniais. Per ištisą savi-
tę nešioju gelžgalis iš vieno
kampio į kitą ir, rodos, tik tam
juos man duoda nešioti, kad aš

V. VALIUS

Iliustracija H. Nagio knygos "Saulės laikrodžiai"

nuvargėčiau. Ar ne vistiek, kur
jie gulės, viename kampe, ar ki-
tame. Dėl to mano gyvenimas
nepasikeis. Pagaliau, aš visiškai
nesuprantu, kam jie reikalingi.
Išraityti, įvairiai iškarpyti. Te-
gu duotų man ir visą šimtą jų,
neimčiau Penktadieniais visai
kas kita. Man viskas aišku. Ir
vinių pakėlimas man prasmė-
gas. Be galo mėgstu penktadie-
nius. Penktadieniais, einant
namo duoda čekį. Rodos, tik už
tą dieną užmoka. Visas kitas
dienas dirbu veltui ir be jokio
supratimo apie darbo esmę.

Čekį pagariai sulankstau,
dar įvynioju į švarų popierėlį,
kurį paruošęs nešioju nuo pir-
madienio, ir paslėpiu giliai į a-
patinę švarko kišenę, kairėje.
Arčiau širdies. Aš jį noriu, kiek
galima ilgiau išlaikyti, nes ži-
nau, kol čekį turiu kišenėje, tai
ir pinigų turiu. O kai iškeisiu —
neturėsiu nei čekio, nei pinigų.
Čekis, kol čekis yra mano, o pi-
nigai — ne mano.

Einu namo, taip šviesu, gied-
ra ir malonu. Drąsiai žiūriu į
praėjusias, praūžančias mašinas.
Žvalgau si krautuvų langus,
įvertinu prekių vertę ir numat-
au, kas man tikėtų ir kas ne.
Kodėl aš viso to nematau ištisą
savaitę? Kiekvieną dieną pro
tuos pačius langus, prekių pri-
grūstus, praeinu. Dabar aš pa-
matau, kiek man dalykų reikia.
Jau pats laikas užsisakyti antrą
eilutę, žmonai suknelę, batukus.
O gal jau pats laikas ir apie ma-
šiną pagalvoti! Kaip gera apie
tai gali galvoti, kai patikrinęs
kišenę jauti čekį. Čekis-tai yra
mūsų smegenų variklis. Daug
dalykų mes dėl jo išgalvojame.
Jeigu čekių nebūtų, turbūt ir
mūsų smegenys sudilgtų, netu-
rėdami ko veikti.

Toli nuo namų pasitiko val-
kai. Jie glaudosi prie manęs ir
čiauška vienas kitą perkirsda-
mi. Vienas už kitą labiau sten-
giasi man įsitemkti ir man savo
meilę pareikšti, nors po apkūli-
mo dvi dienas ir akių nerodė.
Mano dešinė ranka visą laiką
budi prie tos švarko kišenės,
kur čekis paslėptas. Bijau pas-
akyti, ko bijau. Bijau, kad vai-
kai besiglaudydami jo neiš-
trauktų. Gerai žinau, ko vaikai
nori. Jie nori tik gauti, ir jie
myli tave, kol gauna. O kai jau
jiems reikia man duoti — mei-
lės nebėra. Toks jau gyvenimo
dėsnis. Todėl aš ir atsargus. Jei-
gu jau mylėti, tai reikia žinoti
ką.

O vistiek aš patenkintas, kai
jie prie manęs glaudžiasi, nors
ji žinau prie ko jie labiau link-

Už vaikystės langų

Iliustracija H. Nagio knygos "Saulės laikrodžiai"

sta. Kai aš turiu kišenėje čekį,
tai turiu dvi galimybes: duoti,
arba neduoti. O kai aš nieko ne-
turiu kišenėje, — beturiu tik
vieną galimybę: laukti, kad kas
man duotų. Todėl aš ir mėgstu
penktadienius, nes tuomet aš
gaunu. Kaip gėra, kada turi ki-
šenėje. Tuomet gali pasirinkti
— duoti, ar neduoti. Nuo to juk
priklauso mūsų visų meilė savo
šeimai, artimui ir atvirksčiai.
Dar aš lipu laiptais augstyn,
jau žmona atidaro plačiai duris.
Ji tokia nušvitusi, patenkinta.
Svarų žiurstelį pasijuosusi. Su-
tinka, kaip svečia. Kaip niekuo-
met. Pro praviras duris veržiasi
pietų kvapas, kaip iš restoran-
to. Ant stalo pasirinkimas. Valgyk
ko tik nori, nors ir penktadie-
nis. Išgeriu apelsinų sunkos
stiklą.

— Gal dar nori? — klausia
manęs žmona ir pila, nelaukda-
ma atsakymo. Aš geriu, vistiek,
kad ir nenorėdamas, nes žinau,
kad ji nenustos man siūliusi.
Kai siūloma, reikia priimti, nes
atsisakymą gali palaikyti at-
stūmimu geros širdies, tikrosios
meilės.

Pagaliau įgriso man josios
siūlymai. Ir išrečiau lėkštę
sriubos. Ji klausia — gal dar?
Suvalgiau kelis kotletus — ir
vėl tas pats. Ji rūpestingai ma-
ne aptarnauja. Išsriubos sriu-
bą atima lėkštę ir padeda švarką
kotletams. Nukrito šakutė, —
tai niekis, aš pati! Ji pasilen-
kia, pasirėmusi ant mano kelių,
ir pakelia. Bet tos pačios nepa-
duoda, o išima švarką. Kiekvie-
nų daiktą ji paduoda, ar nu-
imdama nuo stalo, švelniai pa-
liečia man kairįjį petį. Taigi,
kairįjį. Aš vis nuolatos patikri-
nu savo kišenę. Čekis guli, ir
meilė yra. Pagaliau ji man pa-
sikorė ant kaklo:

— Gal šį vakarą eisime iš-
keisti čekio? Aš mačiau lange
naują suknelę, — glamonėja ji
man širdies zonoje. Aš spau-
džiu kišenę ir jaučiu, kaip brās-
ka mano laimė. Tyliai ir bijau
žodį ištarti, kad neprarasčiau
tai, ką labiausiai myliu.

— Gal rytą! — po valandėlės
svyravimo atsakau žmonai. Aš
noriu kiek galima ilgiau pabūti
mylimu. Kai mane kas myli, tai
jaučiu, kad turiu tai, ką ir aš
myliu.

— Rytą nebūs laiko. Petras
žadėjo anksti atvažiuoti ir iš-
vežti mus iš miesto. Toks dabar
gražus oras. Juk ir tau reikia
tyro oro!

Aš pasižiūrėjau į ją. Ji kal-
bėjo įtikinančiai ir svari-
ai. Mūsų gyvenimas juk iš to ir su-

Susitarimas grupėse

A. P. Hare, Princeton univer-
sitetą profesorius, savo studijo-
je apie susitarimą ir pritarimą
(consensus) įvairaus dydžio
grupėse priėjo tokių išvadų: 1)
Mažos grupės nariai, priėmę
savo tarp daugiau narių, ilgiau
tarp savęs nesutaria. 2) Va-
dai mažose grupėse turi dides-
nės įtakos į narius. Didelių gru-
pių nariai reikalauja iš savo na-
rių daugiau pranašumo, ir jų
pritrimo teikimas yra pozity-
viai susijęs su vado gabumais.
3) Nariai, gavę teisę dalyvauti
diskusijose, jaučiasi patenkinti
nutarimais, nors šie nutarimai
ir būtų priešingi jų nuomonei.
4) Didelės grupės nariai pra-
deda jaustis, kad jų nuomonė
yra visai nereikšminga. 5) Di-
desnės grupės, kaip dvylika,
yra tendencijos skirstytis į ma-
žesnes grupes.

Izoliuotų šeimų gyvenimas

James St. Brown, Kentucky
univ. profesorius paskelbė stu-
diją apie šeimas (biologine
prasme — tėvai ir vaikai ir so-
cialine prasme — šeimų grupės)
vienoje izoliuotoje bendruome-
nėje Kentucky kalnuose, Beech
Creek. Reikia pastebėti, kad jų
gyvenimas ir vertybių supratim-
as yra daug kuo panašus į
Lietuvos kaimo šeimų gyveni-
mą. Pažymėtinas jų solidarum-
as, bet ir vykstant nuolatiniui
kivirčiui.

"Hillbillies" ir Negrai

Lewis Killian iš Oklahoma
universiteto savo studijoje pas-
tebė, kad amerikiečiai pietiečiai
("hillbillies" pravaržiuojami)
atvykę į vakarus uždarbiauti
neužkrečia vietinių taip elgtis

su negrais, kaip jie kad elgiasi
pietuose. Pietiečiai talkosi prie
salygų, jeigu fabriko vadovybė
yra griežta ir jiems, priimtiems
į fabriką, primena savo nusista-
tymą negrų atžvilgiu. Apskritai
"hillbillies" tik prisitaiko prie
salygų, bet savo pažiūrų negrų
atžvilgiu nekeičia.

Priėmimas svetimos kultūros

Joseph Eaton iš Wayne uni-
versiteto, tirdamas hutteritų
sektos kultūrą, jų papročius ir
persiėmimą amerikoniškumu, išsi-
reiškia, kad, kad lenkai, italai ir
indėnai beviltiškai kovoja, norė-
dami išsilaikyti kaip atskiros
etninės grupės, hutteritai yra
lyg kokios "palaiminta sala." Jų
yra tik apie 8700, gyvena Jungti-
nių Valstybių vakaruose ir
Kanadoje. J. Eaton pripažįsta,
kad hutteritų religija yra viena
didžiausių jėgų, kuri juos pa-
laiko atskiru vienetu. Be to, ve-
dybos su savaisiais, atsiriboji-
mas irgi labai svarbūs veiksniai,
kurie padėjo jiems išsilaikyti iki
šių laikų. Tačiau, tiesą sakant,
ir jų gyvenimas keičiasi, bet jie
tik iš palengvo priima šį naujo
iš Amerikos gyvenimo (con-
trolled acculturation). Tarp jų
nesą ty. visų negerovių, kurios
yra randamos visų tautybių
antroje kartoje. Pvz. nusikalti-
mų, psichinių ir nervų ligų, ly-
tinių ligų beveik nesą. Jis no-
ri tvirtinti, kad šios visos nege-
rovės, nusikaltimai ir ligos, yra
tai kaina, kurią užmoka visi tie,
kurie nori pereiti persiimti
amerikoniškumą. Galbūt, tai yra
tiesa. Tačiau lietuviai, apskritai,
antroje kartoje nėra jau toki
nelaimingi...

KNYGA APIE SUSITUOKUSIŲ GYVENIMĄ

J. GOBIS, Cleveland, Ohio

Iki šiol romanuose, novelėse,
kinų filmose ir operose dau-
giausia buvo rodoma meilė, tik
ryau sakant, meilės pradžia, jsi
mylėjimo procesas. Tiesa, ru-
sų rašytojas L. Tolstojus vaiz-
davo šeimų tragedijas, bet vaiz-
davo taip, jog skaitytojams au-
skelia bemaž pasišlykštėjimą
šeiminio gyvenimu. Šiaip dau-
guma beletristų intrigavo skai-
tytojus kavalieriška meile,
ypač pradine jos faze. Kai tik
sugroja jungtinių maršas, pa-
sitrai nusileidžia uždanga —
ir tuo poezija užbaigiama.

Jei kuris beletristas imasi
vaizduoti šeiminių gyvenimą, tai
dažniausiai tam, kad pasityčio-
tų iš jo, kad parodytų, jog ja-
me jokios poezijos nesą, kad
vedė žmonės ilgisi kavalieriškų
meilės intrigų, kad šeimos gy-
venimas jiems tvankus, nuobo-
dus.

Bet štai prancūzų rašytojas
Pierre Daninos susidomėjo ši-
ta nedėkinga tema, — susituo-
kusių žmonių gyvenimo poezi-
ja — ir parašė knygą "Sonia,
les antres et moi" (Sonia, kiti
ir aš). Sonia — tai jo žmona,
— kiti — tai aplinkiniai žmo-
nės, o aš — tai žmogus, ku-
ris myli savo žmoną ir nieko
taip nenori, kaip suprasti ją.
Jis nori suprasti ne kokią ak-
tualiausią politikos ar filosofii-
są problemą, bet paprastą as-
menybę to kito žmogaus, su
kurio jis gyvena ir su kuriuo
nori būti laimingas.

Knyga parašyta paprasta,
lengva kalba; joje daug gyvo,
sideda. Kai turime — mylimės,
kai neturime — pykstatės, ba-
ramės ir nesikendime.

— Gerai, einame!
Ir vėl iš pradžių pradėjo suk-
tis mūsų meilės ratas. O jei kas
pasakytų, kad visa tai ne meilė,
išvisko meilės kaip tokios nėra,
kad meilė tik romantiškai išgal-
votas žodis — tegu tas pajiesko
savo kišenėje čekio.

sveiko humoro ir praktiškų idė-
jų. Vedę žmonės toje knygoje
gali rasti puikių receptų, kaip
gydyti šeiminius skausmus.

Ši knyga Prancūzijoje pla-
čiai skaitoma ir šią vasarą jos
autorius tapo apcovanotas Ge-
orges-Courteline premija.

Reikia manyti, jog ši Pierre
Daminos knyga bus išversta į
anglų kalbą ir turės tokį pat
pasisekimą Amerikoje, kaip kad
turi Prancūzijoje. Šio krašto di-
džioji spauda vis dar greta
svarbių savo politikos vadovų
kalbų čia pat deda straipsnius
smulkiai aprašančius divorsus
ir skandalus, dėl kurių kyla
divorsinės bylos. Iš esmės
imant, skandalai labai panašūs
ir neįdomūs, tad rimčiau gal-
vojandam žmogui tiesiog nesu-
prantama, kuriam tikslui re-
daktoriai taip įkyriai popula-
rizuoja šeiminius skandalus ir
divorsus? Argi skaitytojams
tai dar įdomu? Norėtusi, kad
Pierre Daminos knyga prisidė-
tų prie to, kad normali santuo-
ka virstų įdomiu ir moderni-
ka dalyku, kuriuo visuomenė
domėtusi ne mažiau, kaip pra-
dine meilės faze.

Studija apie Leonardą da Vinci

Minėdami 500 metų sukaktį
nuo gimimo dailininko ir mok-
slininko Leonardo da Vinci
prancūzai išleido apie jį knygą
"Leonard de Vinci", parašytą
Fernand Demeure.

J. M. Grevillot savo nauja-
sioj knygoj "Les Grands Cou-
rants de la Pensee santompe-
raine" nagrinėja egzistencializ-
mą, marksizmą ir krikščioniš-
ką personalizmą.

Kelionė jachta

G. Millar knygoje "A White
Boat From England" aprašo
savo nuotykingą kelionę jach-
ta iš Anglijos į Viduržemio jū-
rą.

Prisimenant R. Bazin

Renė Bazin, prancūzų kata-
likų rašytojas prieš 20 metų
mirus, savo raštuose vaizduoja
ne tik žemės, bet ir tėvynės
meilę. Gimęs 1853 m., Bazin
buvo Prancūzų Akademijos na-
rys. Ypač žinomi jo veikalai
"Žemė, kuri sužeidžia", "Javal,
kurie kyla". Savo tėvynės mei-
lę išreiškė veikale "La douce
France" — Brangioji Prancū-
zija. Laikas būtų ir į lietuvių
kalbą išversti Renė Bazin vei-
kalų.

Ką skaito prancūzai

Paryžiuje labiausiai perkama
knyga yra Heyerdahls "Kon-Ti-
ki ekspedicija", kur aprašoma
kelionė keltu per vandenyną;
po šios knygos eina A. Maurois
parašytas George Sand gyvenim-
as. Marsellėj labiausiai perka-
mas Mauriacio naujausias ro-
manas "Galigai". Lijone pir-
mauja trys knygos: J. Giono
"Le hussard sur le toit", P. Be-
noit "Kunigas Jean" ir A. Ca-
mus "Sukilęs žmogus".

Pasiekę pasaulinio garso

Rašytojas T. Merton Ameri-
koje pagarsėjo savo knyga:
"Septynių augštų kalnas", kuri
pasiekė labiausiai perkamų kny-
gų garbę. Dabar tą knygą išsi-
vertė ir vokiečiai. Įdomu, kad
T. Merton yra atsivertęs į ka-
talikybę ir įstojęs į sunkų tra-
pistų vienuolyną.

Suomijos mokyklose

Suomijoje pertvarkyta pra-
džios mokyklų programa. Į pro-
gramą, kaip ir anksčiau, į-
trauktas tikybės dėstymas, po
dvi pamokas per savaitę. Mo-
kyklos vadovybė palikta teisė
tikybės pamokų skaičių padidinti.

Studija apie Beethoveną

Siemet sueina 125 m. kaip
mirė Beethovenas. Amerikiečiai
gražiai tą sukaktį paminėjo iš-
leidami knygą "Beethoven:
Letters, Journals, and Conver-
sations".

Minės sukaktį

JAV-se ruošiamasi plačiai
minėti 500 metų sukaktį nuo pi-
mojo šv. Rašto išspausdinimo.
Su ta Gutenbergio išleista knyga
siejama katalikų literatūros
pradžia. Minėjimas koncentruo-
sis rugsėjo 28 — spalio 5 die-
nomis.

Ką skaityti?

Augstesniųjų mokyklų moky-
tojams suruoštuose kursuose,
Toledo mieste, dėstytoja sesuo
Rosenda priminė mokytojams,
kad jie skatintų savo auklėti-
nius daugiau skaityti Graham
Greene, Francois Mauriac,
George Bernanos romanus ir a-
pysakas vieton "sentimentalių
Shelley poemų".

Naujųjų kalbų įtaka Amerikoje

Naujų Kalbų Draugija Ameri-
koje gavo \$120,000 iš Rockefellerio fondo ir tas lėšas sunau-
dos nustatymui svetimų kalbų į-
takos į Amerikos literatūrą ir
gyvenimą.

Claudelis rašo apie Kolumbą

Prancūzų rašytojas Paul
Claudel rašo naują dalyką, skir-
tą paminėjimui Kristupo Ko-
lumbo.

Rusų zonos mokyklose

Rytų Vokietijos augstes-
nės mokyklos išsiuntinėtąs
perrašymas, kad tenai nebebus
mokoma anglų ir prancūzų kal-
ba.

Tarptautinių santykių studijos

Notre Dame universitetas
gavo \$69,000 pašalpos iš Rocke-
fellerio fondo tęsimui studijų
apie tarptautinius santykius.